

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177
PODUREDNIŠTVO:
34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina Lir 3.000
Letna naročnina » 6.000
Letna inozemstvo » 8.000
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXVII. - Štev. 50 (1382)

Gorica - četrtek, 18. decembra 1975 - Trst

Posamezna številka Lir 150

Žar božične noči

PRAZNIK VESELJA

Tisto noč je angel oznanil začudenim pastirjem veliko radost. Vesela novica, ki jo je Izrael pričakoval v veri in vztrajnosti skozi stoletja, je zdaj zazvenela vsemu svetu; deležni so je vsi, ki jo radi sprejmejo.

Takoj v prvih letih krščanstva je novo oznanilo doseglo srca številnih narodov in tisti, ki so ga sprejeli, so znali prepevajoč stopiti tudi pred mučeniško smrt. To je bilo veselje, ki ga svet še ni poznal: veselje ubogih, preganjenih, miroljubnih, žejnih pravice, vseh tistih, ki jih je Kristus na gori imenoval blažene. V človeških srcih je vzklikala zavest, da bo nekoč po Kristusovi obljubi zadnji postal prvi.

Božič nam je prinesel veselje, ki opaja svet že dve tisočletji in ga bo do konca. Danes, ko hodi-mo v objem navidezne sreče po vrtoglavi poti hitre proizvodnje in potrošnje; ko v nasičenosti pozabljamo na svojega bližnjega in pravzaprav na smisel življenja;

ko tudi skrivnost božične noči izrabljamo le za svoje mastne kupčije: v tem svetu ostaja božično veselje kakor kvas, ki ga gospodinja zamesi v testo.

PRAZNIK PREPROSTOSTI IN PONIŽNOSTI

Večjo preprostost kot si jo je izbral božji Sin ob rojstvu, bi si človek težko zamislil. Kraljeva palača mu je bila hlev, za tron je imel jaslje, namesto dišav duh po gnoju in za baldahin so mu visele pajčevine.

Tisti, ki so ga prvi prišli pozdravit, so bili palestinski pastirji, zadnji na družbeni lestvici. Bil so umazani in robati; kdor je imel z njimi opravka, je moral delati račune tudi z njihovo gorjačo. Farizeji so jih zaničevali in jih vse po vrsti smatrali za razbojnike.

S takimi dvorjaniki se je novi kralj predstavil javnosti in takoj jasno pokazal, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta. Ponižnost, s katero je Kristus nastopil, ga je potem spremljala vse življenje in dosegla višek, ko je na križu doživel in se popolnoma daroval.

Znamenje preprostosti, v katerem se je dopolnila božična noč, naj varuje kristjana pred bleskom zmagovalstva, pred napačnim prepričanjem, da vera lahko pri priči reši in odgovori na vsako našo težavo; naj obvaruje vsakega od nas in še posebno Cerkev pred skušnjavo oblasti in gospodstva.

Nad temi težnjami naj prevlada želja, da bi se nesebično darovali svojem bližnjemu in razumevali tudi njegovo drugačno prepričanje ali drugačno vero: važno je namreč samo, da v razmerju z Bogom dosežemo čim večjo globino.

PRAZNIK SVOBODE IN MIRU

V božični noči je zasvetila luč in nakazala smer življenja. Koliko nepotrebnega gorja bi odpadlo, če bi vsak človek hodil za ciljem, ki mu je bil razodet. V resnici postajamo vedno bolj zakrknjeni sužnji tehničnega napredka in uspehov znanosti: napredek in uspeh sta postala vera

velikih mas, ki se ne zavedajo, da jih večkrat prav ti dve sili, spretno usmerjeni od sebičnežev, ponižujejo na raven robota, ki proizvaja in troši, ne da bi mislil.

Kristus prinaša enako svobodo vsakemu človeku in s svobodo mu daje tudi trajajočo kritično zavest do vsakega nazora. Kristjanu daje ta zavest poseben čar, z njo je prisoten povsod, je kvas politike, kulture, mode, preobraža svet, njegov pogled pa je uprt v večnost. Kar ga razlikuje je samo notranje, je duh, ne materija. Vera prinaša mir v njegovo srce in v srca tistih, ki ga osrečujejo: z vero kljubuje nasilju in ostaja to, kar hoče biti.

Za nas v zamejstvu pomeni to tudi ostati svobodni in Slovenci do konca: dokler bo vsakega od nas, po besedah pisatelja Rebule, sprejela nova Domovina: »...tja do novega Triglava, vrženega v nove nesmrtnosti previse.«

Sprejmemo božič s pristinim srcem, polnim veselja, preprostosti in miru. Vse, kar je zunanjega, naj nam bo najmanj važno. Dokler bomo okoli sebe izzivali spore, netili sovraštvo in nestrpnost, nam bo božična noč kakor najhujša tema in Gospod nam bo ponavljal po Izaiju: »Vaše mlaje in vaše praznike sovraži moja duša; v breme so mi postali, naveličal sem se jih prenašati.«

D. COTAR

Jasna beseda italijanskih škofov

Na koncu večdnega zasedanja je stalni svet Italijanske škofovske konference (CEI) podal izjavo, ki se nanaša na tri probleme, ki so trenutno velike važnosti v življenju italijanske Cerkve. Gre za odnos do marksizma, za uvedbo zakonitega splava in za oporečnost znotraj Cerkve.

Glede marksizma se italijanski škofje sklicujejo na papeško okrožnico »Octogesima adveniens«, v kateri je rečeno, da bi kristjan prišel v opreko s samim seboj, če bi se pridružil ideološkim sistemom, ki so v bistvenih zadevah v nasprotju z vero in krščanskim gledanjem sveta. Med take ideologije je šteti tudi marksizem, ki je brezbožen in materialističen in je našel v Italiji svoj izraz zlasti v komunistični stranki.

Kar se tiče zakonitve splava, so italijanski škofje zelo odločni: »Hoteni splav je zločin, je uboj nedolžnega. Nikomur ni dovoljeno ubijati; nihče nima pravice odločati o smrti nedolžnega in brezbrambnega bitja. Naj se zato politiki in zakonodajalci varujejo, da zadajo s sprostitvijo splava tako hud udarec zdravemu moralnemu čutu in spoštovanju do življenja. Ne z zakonitvijo zločina, temveč s primernimi družbenimi ukrepi v zaščito življenja in z ustrezno vzgojo je treba zmanjšati in oddaljiti tako družbeno nesrečo kot je splav.«

Škofje tudi z obžalovanjem ugotavljajo, da so se nekateri, čeprav jim je bil ponujen v svetem letu dar sprave, še bolj zakrknili v svojem oporečnosti. Na ta način so se avtomatično izločili iz Cerkve, ki je neločljivo povezana s Kristusom.«

Naš list v novem letu

Ta številka je zadnja v tem letu. Naslednja bo že novoletna. Izšla bo v sredo 31. decembra z datumom 1. januarja 1976. Dopisi naj bodo na uredništvo do torka 30. decembra zjutraj. Naročnina ostane nespremenjena, to se pravi: za Italijo 6.000 lir, za inozemstvo pa 8.000 lir ali odgovarjajoči znesek 12 USA dolarjev.

Kristusovo rojstvo je osrednji dogodek zgodovine, je vesel dogodek za vso zemljo, je božji dar vsemu človeštvu. Dve ljubezni se iščeta in se odzivata: božja do človeka in človekova do Boga. Nujno je, da postanemo njegovo sveto ljudstvo. Kot taki moramo svetu prinesiti svobodo božjih otrok, mir, ljubezen. Da bi to znali uresničiti v teh svetih dneh, želita svojim naročnikom, bralcem, sodelavcem, širiteljem in podpornikom

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
»KATOLISKEGA GLASA«

Betlehemska poslanica

Leto za letom praznujemo božič. In vsako leto ista slika, ista podoba: kričeče izložbe po trgovinah, božična drevesca po vrtovih in v sobah, jaslice, obložena miza, medsebojno obdarovanje. Mnogi grede celo k polnočnici in se raznežijo ob melodijah božičnih pesmi.

Danes ustvarjajo božično razpoloženje poslovni ljudje; oni so si zamislili nakupovanja, obdarovanje, bleščečo reklamo veleblagovnic, jelove igle, hrupno glasbo, ki prihaja s plošč, vabljuje oglase po časopisih. Vse to je božič spremenilo v spako, saj ni drugega kot zloraba Odrešenikovega imena in izrabljanje naših čustev ob spominu na naša najnežnejša leta, ko nam je božič v resnici pomenil nekaj čisto drugega.

Danes dostikrat božič ni več krščanski božič, ampak naš božič, ki ga obhajamo samim sebi v veselje. Če ga pojmuje tako, ne poznamo njegovega globokega pomena, njegove skrivnosti.

BOŽIČ JE DAR BOŽJE DOBROTE

Pri božiču sploh ne gre za to, kaj mi delamo, ampak kaj je Bog storil. Božiča si, hvala Bogu, ni samo izmislili kot smo si izmislili Silvestrovo ali pusta.

Božič je to, kar nam pove prvi stavek v berilu svete noči: »Razodela se je dobrotljivost in ljude-milost Boga, našega Odrešenika.« Ta dobrotljivost, ta ljude-milost, ta ljubezen božja ne prihaja iz nas, ampak do nas. Prejeli smo jo. Bog je kot človek prišel na svet, k nam ljudem. Ker je to resnično, obhajamo božič.

In kakšen je ta svet, v katerem je prišel? To je svet, ki mu je takrat vladal cesar Avgust iz Rima, danes pa mu vladajo tri ali štiri vesile. To je svet z nemirno Angolo in okrvavljeno Sveto deželo, svet bogatih in revnih, presitih in lačnih, svet ki bolj misli na oboroževanje kot na mir.

In v ta naš svet je prišel Kristus, prišel tja, kjer so ovčje stajale in jasli, kjer ljudje stradajo in

zmrzujejo, kjer žive grešniki in grešnice, gobavci in izgubljeni sinovi, kjer pravične zasmehujejo, zapirajo in morijo. Kristus ni svojega božanstva razodel tako, da bi se pokazal v svojem veličastju, ampak da bi tudi najbolj zavrženemu postal brat in delil z njim njegovo breme.

Kristus se je rodil, da bi služil ljudem. Služil, ne gospodoval. Služba in predanost je izraz ljubezni, gospodovalnost pa izraz sebičnosti in nasilja. Jezus je postal človek za druge. To sodi k njegovemu poslanstvu, v tem je pomen njegovega učlovečenja, pomen božične skrivnosti.

PRVENSTVO LJUBEZNI

Ljubezen se mora pokazati v pomoči ljudem, je v službi človeka. Le toliko, kolikor smo zaradi vere v učlovečenje božjega Sina drugačni od drugih tako v razmerju do znanca in tujca, prijatelja in sovražnika, vernika in nevernika, bolj odpuščajoči, bolj pripravljeni služiti in pomagati, le toliko bo vera v Kristusovo rojstvo vsestransko prekrasila tudi naše telo in duha.

S Kristusovim prihodom na svet nam je podarjena nova možnost, možnost ljubezni. Zato naj bi nam bili božični dnevi priložnost, da skušamo vse urejevati z ljubeznijo, da storimo nekaj, kar se nam sicer zdi skoraj nemogoče.

Ljudje, ki se ne morejo videti, naj se pogledajo in prijazno ogovorijo; ljudje, ki so med seboj v zameri ali sovraštvu, naj si sežejo v roke. Otroci in starši, med katere je različnost pogledov skopala jarek mrzlot, naj ta jarek preskočijo in si postanejo znova dobri med seboj. Preskočiti je treba zid, preskočiti samega sebe, biti človek med ljudmi.

Med znanci ali sosedi imamo osamljene ljudi. Dan za dnem, večer za večerom sedijo sami med svojimi štirimi stenami. Božiča se ne vesele; boje se ga, zakaj spomini se ob takem prazniku vračajo bolj živo, so bolj boleči. Zakaj jih ne bi povabili k sebi ali jih obiskali?

Ljudje čakajo na Kristusa, pričakujejo njegovega rojstva, njegove pomoči, njegove ljubezni v nas kristjanah. Božja ljude-milost nas obvezuje k ljubezni do bližnjega. To je zapoved, ki veže nas osebno, ne le zastopnike Cerkve, duhovnike, redovnike in redovnice. Vsi, prav vsi, smo poklicani, da bi ta nečloveški svet postal bolj človeški, da bi vsakdo izmed nas postal človek med ljudmi.

Božično naročilo angelom nad Betlehemom je prešlo na nas. Angel pomeni poslanec božji. Božji poslanci moramo biti tudi mi, poslanci s svojim življenjem, poslanci božje ljubezni, ki se je učlovečila v Jezusu Kristusu.

Kristus je postal človek, da bi bili sami bolj človeški. Zato naj nam voščilo »Veseli božič« ne bo samo prazna in puhla fraza, temveč program za življenje, tj. urejati vse z ljubeznijo.

JOZE JURAK

Za konkretne ukrepe v korist Slovencev

V torek 9. decembra je zasedal svet Slovenske skupnosti v Trstu, ki je razpravljal o trenutnem političnem položaju v izvoljenih javnih ustanovah tako v okoliških občinah kot na tržaški pokrajini in občini. Tajnik dr. Dolhar je poročal o stikih in razgovorih, ki jih je imel izvršni odbor ali svetovalske skupine s predstavniki drugih strank, predvsem s DC in PCI, v zvezi z možnimi programi za rešitev uprav, ki so v krizi, o nedavnem obisku deželne SSK pri koroških Slovencih in o srečanju z enotno sindikalno federacijo CGIL, UIL in CISL.

Daljša časa se je svet zadržal ob poročilu pokrajinskega svetovalca Brezgarja o stanju na tržaški pokrajini, kjer sedanjí enobravni odbor DC ne kaže posluha za konkretno reševanje problemov v zvezi s slovensko manjšino. Ugotovil je namreč, da je pokrajinska uprava doslej delno ali v celoti izpolnila vse točke iz julijskega programa za tekoče leto, ki so ga podpisale DC, PSI, PSDI in PRI, razen sprejetih obvez, ki zadevajo zaščito slovenske narodne manjšine. Zato bo SSK uravnavala svoje odnose s pokrajinskim odborom in upravno relativno večino na podlagi te negativne ugotovitve.

Glede političnega razvoja v okoliških občinah svet SSK na osnovi razprave o poročilih njenih krajevnih predstavnikov ugotavlja, da se ne razvija v duhu javno danih programskih izjav upravnih večin, da bodo nediskriminirano ravnale do vseh političnih in kulturnih zadev v teh občinah.

Svet SSK z zaskrbljenostjo tudi ugotavlja, da občinske uprave PCI in PSI v Dolini, Nabrežini, Zgoniku in Repentabru niso še sklicale svojih občinskih svetov, da izglasujejo splošno zahtevo slovenske manjšine po samostojnem okraju za slovenske šole.

Glede poročanja nekega slovenskega tednika, da so se vsedržavne stranke DC, PSI in PRI sporazumele o takšni ureditvi šolskih okrajev, kakršno predlaga deželno odbornišvo za prosveto in kulturo, bo SSK zadevo politično preverila. Ze sedaj pa opozarja slovensko javnost, če je do omenjenega predhodnega političnega barantanja med DC, PSI in PRI res prišlo, da gre za izredno resen primer zakulisnega barantanja vsedržavnih italijanskih strank v škodo pravic slovenske manjšine v Furlaniji-Juljski Benečiji ter si zato pridržuje svojo politično sodbo.

Ob sestanku glede šolskih zadev z odbornikom Volpejem

V ponedeljek zvečer je bilo na sedežu pokrajinske uprave srečanje z deželnim odbornikom za šolstvo Volpejem. Med drugimi vprašanji, ki so v glavnem zadevala gradnje šolskih objektov, je prišlo na dan tudi vprašanje samostojnega šolskega okraja. Predstavnik goriške Slovenske skupnosti je odborniku Volpeju zastavil točno in jasno vprašanje, kaj bo dežela naredila ob kompaktnem zadržanju Slovencev, ki zahtevajo samostojen šolski okraj in katerega je deželna uprava popolnoma ignorirala ob sestavi zakonskega osnutka. Predstavnik SSK je še poudaril, da tako početje tudi ni v skladu z duhom in črko nedavnega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo o zaščiti manjšin.

Odbornik Volpe je v odgovoru dejal, da gre za osnutek, katerega je dežela poslala občinam upravam, da se o njem izrazijo ter da bo na podlagi teh pripomb ukrepala ter tako zadostila zakonskim predpisom.

Vendar ne moremo mimo dejstva, da deželna uprava ob sestavljanju tega zakonskega osnutka o delitvi slovenskih šol na Goriškem in Tržaškem na razne šolske okraje ni vprašala prav nobenega za mnenje, akoravno ve, da ima v deželi močno narodno slovensko skupnost, katere značilnosti bi morala upoštevati ob tako važnih odločitvah ter ne se diletantsko poigravati ob važnih zadevah.

Delo goriškega občinskega sveta

Na zadnji seji občinskega sveta v Gorici, ki je bila v petek 12. decembra, je bilo v razpravi veliko število vprašanj. Občinski svet je vzel v pretres vrsto zadev z upravnega področja, ko je nekatere politične probleme (resolucija o Saharovi) pustil za prihodnja zasedanja.

V zvezi z razdelitvijo šolskih okrajev od strani deželne uprave je svetovalec Slovenske skupnosti Paulin opozoril na potrebo po samostojnem slovenskem okraju. Omenil je, da je že prejšnja občinska uprava sprejela dnevni red, ki se zavzema za podelitev Slovincem avtonomnega šolskega okraja. Zupan De Simone je na to odgovoril, da bo verjetno tudi sedanji odbor o. svet sprejel podobno resolucijo na eni izmed prihodnjih sej.

Med vprašanji, ki pobliže zanimajo naše prebivalstvo, je tudi občinska lekarna v Standeržu. Predsednik upravnega odbora odv. Gianattaso je podal poročilo o delovanju iste. Predstavnik skoraj vseh strank, med njimi tudi Slovenske skupnosti, so poudarili pozitivnost te ustanove, ki skrbi za lekarniško oskrbo predmestja ter so se zavzeli za ustanovitev še nekaterih lekarn v drugih predmestnih delih. Le svetovalec desnice in skrajne desnice so se o problemu občinske lekarne negativno izrazili.

Občinski svet je nato volil predstavnike v razne komisije in ustanove, tako npr. v goriške skupnosti, v komisijo za prometna področja, v komisijo za toponomastiko itd.

Števerjan - Kulturno življenje

V zadnjem času tudi prosvetno društvo »Franc B. Sedej«, ki pravzaprav skrbi za skoro celotno kulturno udejstvovanje v vasi, ni spalo. Poleg nastopov njegovega mešanega zbora na Cecilijanki in otroškega zbora na Mali Cecilijanki je privedlo še dve prijetni dramski doživljaji.

V Števerjan je namreč prišla v goste dramska družina PD »Standrež«. Igralci so prikazali razgibano igrano »Trije angeli«. Predstava je bila povezana z nagrajevanjem zmagovalcev VII. Športnega tedna.

Večje organizacijske napore je zahtevalo gostovanje naše dramske skupine na Koroškem z igrano »Legionarij«. Prejeli smo namreč vabilo od Katoliškega kulturnega društva iz Smihela pri Pliberku. Vabilu smo se odzvali in 7. decembra šli na pot z avtobusom, saj se je dvajsetim igralcem pridružila še lepa skupina tridesetih mladih Števerjancev.

Korošci so bili zelo gostoljubni in so našo igrano z zadovoljstvom sprejeli. Ob natrpani dvorani so igralci dali iz sebe, kar so najboljšega zmogli. Pripunka in ljudska vsebina igre je opravila svoje, tako da so Smihelčani izrazili željo, da bi jih igralci še obiskali s takimi igranji. Lahko rečemo, da je bilo to toplo priznanje neke vrste nagrada za vse igralce, ki so si to gostovanje, tudi ob določenih osebnih stroških, zamislili in izvedli.

Miklavževanje v Doberdolu

V nedeljo 7. decembra so nam naši otroci pripravili lep praznik. Zupnijska dvorana se je napolnila z otroki, mamičami in drugimi, ki smo bili radovedni, kako se bodo naši otroci tokrat odrezali.

Uvod v miklavževanje je bila ljubka otroška igra, ki so nam jo zaigrali otroci pod vodstvom izkušene Franke Ferletič ob pomoči Magde, ki vodi otroški zbor ter ob spremljavi kitarista Viktorja. Igra je sestavila Franke sama in nosi naslov: »Na prvi zvezdici se pripelje sv. Miklavž«.

Nekaj otrok je zaigralo dokaj spretno in samozavestno važnejše vloge, drugi pa so dogajanje spremljali kot zvezdice in angelčki. Pesmice, prirejene po napevih narodnih in drugih znanih pesmi, so dejanje poživljale, otroci pa so med tem petjem večkrat prav ljubko zarajali.

Otrokom se je poznalo, da ob pridno vadili. Starši in vsi, ki so nas otroci ta dan s svojo igro in petjem prijetno presenetili, se želimo najlepše zahvaliti naši dragi Franki za ves trud in za vso ljubezen, s katero se posveča našim otrokom. Da taka igra ni malenkost, se dobro zavedamo, pa čeprav je to otroška

igra; dobro vemo, da je treba za to veliko časa, truda, zlasti pa veliko ljubezni in potrpljenja, ker vaditi in potem igrati s 45 otroki hkrati res ni šala. Zato ji z veseljem damo vse naše priznanje. Zelimmo samo to, da bi se med njenimi učenci našla vsaj katera, ki bi jo kasneje posnemala.

Ko je bilo otroške igrice konec, je skozi glavni vhod prišel v dvorano v slovesnem sprevodu angelov in hudičkov sam sveti Miklavž. Dobrohotno je delil blagoslove na desno in levo ter se ljubeznivo sklanjal zlasti k malim otrokom in jih božal po glavicah. Z odra nas je nato pozdravil in nam v primernem govoru dal nekaj koristnih naukov, seveda je znal večkrat mimogrede tudi prav šegavo zafrkniti. Ko je pričel deliti darove, mladim in starim, je hotel večkrat preskusiti znanje molitvic in nauka. Pri tem smo slišali, kako je večkrat pohvalil otroke, manj pa odrasle.

Se enkrat iskren »Bog povrni« sv. Miklavžu za bogate darove, naši dragi Franki in otrokom pa za prijetno popoldne!

Pismo doberdobskih staršev županu

Podpisani starši otrok doberdobske občine, ki obiskujejo nižjo srednjo šolo v Gorici, se obračajo do Vas s prošnjo, da se čimprej poskrbi za premostitev že predočenih težav in skrbi v zvezi s šolskim urnikom na navedeni šoli, zaradi česar šoloobvezna mladina odhaja z doma ob 7.40 in se dvakrat, oziroma trikrat na teden vrača domov šele ob 19.30, v Dol in Jamlje pa le eno uro prej in sicer ob 18.30.

Vse to le za eno ali dve uri popoldanskega pouka, ki je večkrat neobvezen, a povezan z obveznimi lekcijami; pouk, ki ne more odtehtati nevarnosti in neugodnosti, katerim so dijaki izpostavljeni vsled dejstva, da so ti izven šole prepuščeni samim sebi in brez vsakršne oskrbe, kar negativno vpliva bodisi na njihovo oblikovanje in vzgojo kakor tudi na šolske izide, saj je povsem razumljivo, da pridejo domov utrujeni in se ob navedenih urah ne morejo več posvetiti študiju.

Opozarjajo, da bodo podvzeli vse potrebne korake, ako se ne bo zadeva urnika uredila v najkrajšem času z ukinitvijo popoldanskega pouka in tako preprečile nevarnosti, katerim so dijaki izpostavljeni.

Ze vnaprej se Vam zahvaljujemo za Vaše takojšnje zanimanje in pričakujejo pozitivne rešitve navedenega problema.

(Sledijo podpisi)

S TRŽAŠKEGA

Nagrajevanje amaterskih odrov

15. decembra je bil v prostorih Slovenske prosvete v Trstu, ul. Donizetti 3 objavljen izid natečaja za amaterske skupine »Mladi oder 75«. K natečaju so se prijavile štiri amaterske skupine. Za najboljšo igralsko skupino je bila ocenjena dramska družina PD »Standrež« za igrano »Naši trije angeli«, priznanje za isto igro pa je prejel tudi režiser Aleksij Pregarc. Podrobnejše poročilo objavimo v prihodnji številki.

Problemi strokovnega zavoda

Problemi, ki tarejo slovenski strokovni zavod za industrijo in obrt, so te dni zopet v ospredju. Dijaki italijanske šole »Galvanie«, h kateri je slovenski strokovni zavod priključen, so namreč zasedli šolo. Isto so storili slovenski dijaki, ki pa so poleg drugih zahtev iznesli tudi svoje specifične: potrebo po večjem številu sekcij, nužnost, da se ustanovi IV. in V. razred za orodne mehanike, kor se morajo sicer dijaki, ki nadaljujejo študij, vpisati v italijanske razrede. Važna je tudi zahteva po avtonomiji, to pomeni, da ne bi bil zavod več odvisen od italijanskega ravnatelja.

Upravičene zahteve dijakov je podprla vsa slovenska javnost, ostali dijaki višjih slovenskih šol pa so stali pri njem in znak solidarnosti in sicer v torek 9. decembra in v petek, ko je bila splošna stavka. Takrat so šli tudi v sprevedu po mestnih ulicah. Med številnimi izjavami v podporo je zanimiva tista, s katero se zavodski svet šole »Galvanie« zavzema za popolno avtonomijo slovenskega odseka.

Ameriško združenje za slovenske študije je pred kratkim zborovalo v Atlantih v ZDA. V okviru tega združenja deluje tudi ameriško Združenje za slovenske študije. Na zborovanju v Atlantih je predaval tudi prof. Aleš Lokar iz Trsta o »Italijansko-jugoslovanski trgovini«, nadalje naš univ. prof. iz New Orleansa (ZDA) dr. Toussaint Hočvar na temo »Slovenski model prostorskega načrtovanja«. O zdravstvenem načrtovanju v Sloveniji je govoril prof. Robert G. Dyyck s političnega zavoda Virginia.

Delovno srečanje v Vidmu

Dne 16. decembra je bilo v Vidmu srečanje med zastopniki Slovenske prosvete iz Trsta, Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice ter deželno delegacijo Krščanske demokracije. SP iz Trsta sta zastopala predsednik Marij Maver in Sergij Pahor, ZSKP iz Gorice pa predsednik dr. Kazimir Humar, podpredsednik Damijan Paulin in odbornik Marijan Terpin. Delegacija KD pa so sestavljali deželni tajnik Tonutti, predsednik deželnega odbora dr. Comelli, načelnik demokrščanske skupine v deželnem svetu Rigutti, odbornik Coloni in pokrajinski tajnik KD za Trst Rinaldi. Slovensko zastopstvo je spremljal deželni svetovalec dr. Drago Stoka.

Delegacija KD je navzoče seznanila s sedanjim stanjem med političnimi strankami v deželi in s krizo deželnega odbora. Slovenski kulturni zastopniki so pa navzočim delegatom KD pokazali nekatera pereča kulturna vprašanja, ki zadevajo slovensko narodno skupnost v naši deželi. Posebej so se zavzeli za samostojen šolski okraj, za uvedbo slovenskih televizijskih oddaj na deželni ravni, za pomoč slovenskim šolam zaradi dvojezičnega uradovanja. Poudarili so tudi potrebo, da se v osnovnih šolah v Beneški Sloveniji uvede pouk slovenskega jezika.

Ob koncu sta predsednik Comelli in odbornik Coloni seznanila navzoče tudi o nekaterih vidikih sporazuma med Italijo in Jugoslavijo s posebnim ozirom na narodne manjšine v eni in drugi državi, kakor je to prišlo do izraza pri zadnjem obisku deželne delegacije v SR Sloveniji. Navzoči so z zadovoljstvom vzeli na znanje, da vodstvo KD zavzema stališče, naj se slovenskemu šolstvu zagotovi čim večja avtonomija za njegov čim boljši razvoj, kor se zaveda važnosti šolstva v materinem jeziku za kulturno in civilno rast narodnih manjšin.

Ob slovesu so vsi poudarili koristnost sličnih srečanj, na katerih ima vsaka stran možnost pojasniti svoje poglede na obravnavana vprašanja. Zato je upati, da bo do sličnih srečanj še prišlo.

DAROV

Za sklad Katoliškega glasa: gostilničar iz Sovodenj 3.000; N. N. 4.000 lir.

Za Katoliški dom: v spomin na pok. pevovaljo Franca Valentinčiča darujejo njegovi pevci 15.000; družina Košič 10.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: Zalka Klanjšček v spomin Olge Klanjšček 10.000; Irena in Marija v blag spomin Štefanije Miklus 10.000; družina Gravner v spomin pok. mame 20.000 lir.

Za naš tisk: Franc Terpin v spomin pokojnih Karla Klanjščka in prof. Rada Bednarika in v priznanje Katoliškemu glasu za uvodnik »Naši misijoni« v 43. številki 100.000 lir.

Za goriške skavte: družina Košič 10.000; v spomin brata učiteljice Berlot daruje družina učenca 5.000 lir.

Namesto cvetja na grob pok. Frančiške Hlede vd. Terčič poklanja B. B. za tiskovni sklad Katoliškega glasa 20.000 lir.

Namesto cvetja na grob Terčičevi mami darujejo pevci moškega zbora »M. Filej« za Alojzijeve 10.000, za Zavod sv. Družine 10.000 in za slovensko duhovnijo v Gorici 10.000 lir.

Ob deseti obletnici smrti Amalije Zbogard daruje sestra Veronika za Zavod sv. Družine in za sklad Katoliškega glasa po 5.000 lir.

Za števerjansko cerkev: namesto cvetja na grob Frančiške Hlede vd. Terčič: nečakinji Afra in Majda Komjanc 30.000; sestra Zinka 10.000; družina Tomažič 10.000; Hadrijan Hlede 5.000; v spomin na drago teto Fani družina Znidarčič 20.000 lir.

V spomin pok. Milke Gruden in namesto cvetja na njen grob daruje Oreste R. za cerkveni pevski zbor v Zgoniku in za lačne v Afriki po 10.000 lir.

Za Marijanišče na Opčinah: namesto cvetja na grob pok. Karla Sosiča daruje družina Sosič-Repine 5.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: Škerlavaj-Brišček Netka 5.000; Škerlavaj Terezija namesto cvetja na grob Karla Sosič 5.000; Zoran Sosič ob poroki nečakinje Nadje 5.000; Anton Operti kot priča ob poroki Nadje 5.000; Aurelia in Vanda v spomin Karla Sosič 3.000; Aurelia ob obletnici smrti moža Josipa Ferluga 5.000; Levina Turoš 2.800; Sosič-Ferluga 2.000; razni 18.500 lir.

Za cerkev na Banah: Vidau Avguštin-Paulo 500 lir.

Za obnovitev cerkve na Sv. gori: Matilda Mravljn v spomin Ane Kosmin 5.000; Fani Furlan 5.000; Gabrijela Copic 5.000; N. N. iz Trsta 15.000; ob smrti Marije Milčič sestra Olga 5.000; Pina Giraldi in Marija Močibob v spomin Pine Bubnič 30.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

OBVESTILA

Pevske vaje združenih zborov za božičnico bodo v goriški stolnici v torek 23. decembra ob 20.30. Prosimo za uvideno točnost.

Slovensko akademsko društvo (SKAD) vabi svoje člane in prijatelje na tradicionalno štefanovanje, ki bo v petek 26. decembra v prostorih hotela Palace v Gorici od 19.30 dalje.

V prostorih PD »Ivan Grbec« v Skednju, ul. Servola 122/1 je bila 18. decembra oddprta slikarska razstava. Oddprta bo do torka 6. januarja in sicer ob delavnikih od 18. do 20. ure, ob nedeljah in praznikih od 10. do 13. ure.

Radio Trst A

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 22.45. **Dejstva in mnenja:** 14.30 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 21. do 27. decembra 1975

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Komorna glasba. 11.15 Mladinski oder: »Na Mars za vsako ceno«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 Izbor iz operete »Gejša«. 16.00 Sport in glasba. 17.00 »Veronika Deseniška«. Tragedija. 18.50 Nedeljski koncert. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika. 22.10 Sodobna glasba.

Ponedeljek: 11.40 Radio za šole. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Baletna glasba. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slovenski razgledi. 22.15 Glasba za lahko noč.

Torek: 11.35 Pratika. 12.50 Revija glasbil. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 19.10 Drevo ob Soči. 19.25 Za najmlajše. 20.34 R. Wagner: »Mojsi pevci nürnberški«. Opera. 22.35 Sanjajte z nami.

Sreda: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Deželni koncerti. 19.10 Družinski obzorik. 20.30 »In vsepovsod nas druži ista streha hlevčaka«. 22.00 do 24.00 Ob jasticah. 24.00 Polnočnica iz župne cerkve v Mačkoljah.

Četrtek: 8.05 do 9.00 Božično jutro v glasbi. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Glasba za orgle. 10.15 Harmonije iz vsega sveta. 11.15 Mladinski oder: »Srečen božič, mama!«. 11.35 Slovenski razgledi. 15.45 Zvonovi naših cerkva označujejo svetli večer. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Orkestri in zbori. 19.10 Božična novela. 19.30 Za najmlajše. 20.30 »Eno je dete rojeno«. Božična igra. 21.55 Glasba za lahko noč.

Petek: 8.30 Godalni orkestri. 9.00 Bach: 1. in 2. kantata iz Božičnega oratorija. 10.10 Praznična matineja. 11.15 Mladinski oder: »Pig, Peg in čokoladna torta«. 11.35 Opoldne z vami. 15.30 »In vsepovsod nas druži ista streha hlevčaka«. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Koncertisti naše dežele. 19.10 Religiozna lirika Vladimira Kosa. 20.30 Koncert. 21.00 Glasbena fantazija. 22.00 Nocoj plešimo.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Simfonična glasba. 19.10 Liki iz naše preteklosti: »Josip Abram«. 19.40 Pevska revija. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Odskočna deska«. 21.30 Vaše popevke. 22.30 Orkester tedna.

LJUBLJANSKA TV

Spored od 21. do 27. decembra 1975

Nedelja: 9.00 »Ana Karenina«. 10.10 Otroška oddaja. 12.05 Smučanje. 13.30 Nedeljsko popoldne. 15.40 Košarka C. Z.: Radnički. 18.20 »Joby«, film. 20.05 Gruntovčani. 21.55 Sport.

Ponedeljek: 17.20 Snežna kraljica. 17.35 Carobna žoga. 18.05 Zbor »Emil Adamič«. 20.05 »Diogenov paradoks«, drama. 21.45 Kratki filmi.

Torek: 17.15 Kuščanji, film. 17.25 Erazem in potepuh. 18.15 Ama, dokum. film. 18.45 Vojaški orkester. 20.05 Enakopravnost narodnosti v Vojvodini. 21.10 »Lepi striček«.

Sreda: 17.20 Dvoživka in templatirji. 18.40 Po sledeh napredka. 20.05 »Zivel je po joči drozg«, film. 21.40 Miniature.

Četrtek: 15.55 Košarka Lokomotiva: Jugoplastika. 17.30 Bistroom. 18.15 Benetke, dokum. film. 20.05 »Pesem«, nadalj. 22.00 Po belih in črnih tipkah.

Petek: 17.20 Od večeraj in danes v Grožnjanu. 20.05 »Gospod Hulot na počitnicah«.

Sobota: 16.05 »Smog«, drama. 17.30 Po belih in črnih tipkah. 20.00 Akordi Kosova. 21.40 »Šerif v New Yorku«, film.

Pogovor o splavu

O splavu se v Italiji vse preveč razpravlja. Država se razburja in bije v tej novi križarski vojni plat zvona ter ponovno podčrta svojo nezrelost. Ob gospodarskem brodolomu se vneto zavzema za splav in obljublja celo referendum za to važno vprašanje.

Pri svoji nesrečni izbiri pa slabša položaj s tem, da prezre vsa ostala vprašanja v zvezi s splavom: spolno vzgojo na šolah in posvetovalnice za zakonce. Prav tako se ji ne zdi vredno poskrbeti za podporo materi, ki bi kljub težavam hotela ohraniti otroka, za drugačno pomoč in iskanje drugih alternativ splavu. Iz tega morja vprašanj je Italija potegnila ven samo splav brez drugih pritiskov. Država ubira najlažjo, torej najmanj trdno pot.

Pogovor posvečen temu vprašanju je pripravilo v soboto 13. decembra Slovensko akademsko društvo v Gorici. Gosta večera sta bila dr. Marijan Šef in dr. Rafko Dolhar. Prvi je z diapozitivni prikazal, na kakšni podlagi smemo trditi, da je splav umor. Od trenutka spočetja moramo govoriti o človeku. Doba treh mesecev nosečnosti — v kateri se ženska v drugih državah lahko odloči za splav — ima le ta namen, da prinaša manj tveganja zanjo. Diapozitive je spremljal filmski posnetek, ki je razčlenil občutek dekleta pred splavom. Dr. Šef je govoril še o položaju v Sloveniji, kjer so navedeni najpogostejši vzroki za splav socialne težave in dodal nekaj statističnih podatkov.

Dr. Dolhar je govoril o pravnem položaju splava v Italiji. Podčrtal je razliko med moralnim in legalnim, ki se vedno bolj ločujeta. Legalizacija abortusa bi zmanjšala zlo, ki ga predstavljajo ilegalni splavi. Taki splavi prinašajo ženski hude posledice. Pomislimo samo, da ima malokatera ženska možnost splaviti v steriliziranem prostoru.

Pri vsem tem pa se upravičeno poraja vprašanje, ali je namen zakona le ta, da urejuje nek položaj ali mora imeti tudi vzgojno vsebino. Okoli vprašanja splava se še prepletajo konisti političnih strank in demagogija, na kar je dr. Dolhar še posebno opozoril.

En sam večer, posvečen problemu splava ni zadostoval, da bi se bolje prikazalo tudi stališče Cerkve. Manjkala je poseg mladjših, ki bi lahko s svojimi mnenji popestrili večer. Sobotno srečanje je predstavljalo le osnutek za poglobitev tega vprašanja, še posebno za osebno razmišljanje. Nujno je, da se problem splava postavi v pravo dimenzijo zlasti v sklopu političnega zanimanja.

Splav je treba pravilno vrednotiti z vseh zornih kotov. Tako nas ne bo kričanje v primeru referenduma zmedlo kakor tisto zavedno priletno katoliško ženo, ki se je ogorčena sprva nad razporoko, na poti do volivne kabine nepričakovano premislila. Nič posebnega, v dolžnost si je šela, da glasuje tudi tokrat proti fašistom. - eta.

Prvi božič v zaporu

Čim bolj se je bližal božič, tem pogostejše smo se pogovarjali o njem. O jasticah, o božičnem drevescu, skratka o vsem tem, kar smo nekoč doživljali in nam je sedaj odvzeto. Sosedama na drugi strani stene, Faniki in Veri sem telefoniral (telefonirali smo si z dogovorjenimi udarci ob zid), da imam podobico z naslikanimi jasticami. Čeprav nas loči stena, si bomo blizu in bomo pri teh skromnih jasticah praznovali božič. Dan pred božičem mi telefonira Vera, s trkanjem seveda. Z dvema udarcema sem dal znamenje, da poslušam. Potrpežljivo je stresala črke na steno.

»Dve svečki imava.«
»Odkod?«, sem trkal.
»UNRRA škatle so povoščene. Nastrgali sva vosek in naredili svečke. Ena je za naju, ena zate. Na sveti večer ju prižgemo.«

»Kako?«
»Kadim. Imam vžigalice.«
»Jenki je vedno iznajdljiv. Iz nič naredi umetnine. Z najmanjšo uslugo osreči sotrpina.«

Popoldne je kmalu minilo. Zmračilo se je. Dolgo časa niso prižgali luči po celicah, tako da smo ostali v temi. Zgodnja tema pozimi je bila najbolj prikladna za pogovore na steni. Pazniki so bili zaposleni s pripravami na večerjo, zato smo se čutili varne.

Po večerji sem se sprehal po celici in koval verze. S spominom sem poromal v otroška leta, ko smo postavljali jaslce in prižigali lučke. Nato smo zlezli na peč in vsi zamaknjeni strmeli v raznobarne svečke. Videl sem sivo odejo, na kateri smo sedeli s prekrizanimi nogami. Oče je stopil v sobo, nam ponudil skodelico blagoslovljene vode, da smo se prekrizali, on pa je s smrekovim vršičkom začel kropiti po hiši...

Zazvonilo je. Postelje po celicah so zaropotale in me prebudile iz otroških sanj in spominov. Ustavil sem se pri slavnjači. Nehote mi je misel splavala v Betlehem. Tudi tam je bila slama. Jasli in slama. Letos bo moj prvi božič na slami.

Počasi sem snel železno posteljo, prerahljal slamo na sredini slamnjače in se zleknil nanjo kar oblečen. Pokril sem se z edino odejo, ki sem jo imel. Še ta je bila tanka. Nekaj časa sem mežikal v luč in čakal, da jo paznik ugasne. Linica je zaškrtala, v njej se je pokazalo okno in luč je ugasnila.

Objela me je tema. Sredi te teme pa sem čutil svetlobo svete noči. Predal sem se toplim čustvom. Spomnil sem se vseh, ki so Kristusa spodili in odslovili iz svojih hiš kakor nekoč v Betlehemu. Jaz bi ga rad sprejel v svojo celico. Poleg sebe bi mu postal, odstopil bi mu slamo in legel na tla. V njegovi družbi bi mi bilo laže. Križ bi skupaj nosila.

S spominom sem poromal domov. Pred letom dni sem bil še v cerkvi in dokončaval jaslce. Takrat nisem slutil, da jih bom zadnjikrat. Vse mi je bilo živo pred očmi. Ovčke, pastirčki, s peskom posute poti, ki so vodile do hlevčka.

Na steni je potrkalo. Odgovoril sem.

»Spiš?« je trkala Vera.

»Ne!« sem odgovoril.

»Pazi!«

»Da!«

»Prosim, blagoslovi svečke, nato jih bova prižgali.«

Po enem letu sem dvignil roko in skozi steno blagoslovil svečki. Roka se mi je tresla. Zdela se mi je, da nisem vreden.

»Si?« je sledilo kratko vprašanje.

»Sem!« je bil odgovor.

Trenutek odmora.

»Gorita,« je trkala Vera.

Zaprli sem oči in zdela se mi je, da vidim polaganje plamenčkov teh dveh preprostih svečk, ki sta ju naredile roke jetnic.

»Uho na steno!« je sledil ukaz.

Ubogal sem. Uho sem pritisnil na steno.

»Sveta noč, blažena noč...«, sta peli jetnici v duetu. Srce mi je

Jožef in Marija v družinski sreči

začelo hitreje utripati. Kolikokrat sem slišal to pesem! Kolikokrat sem jo učil! Tudi pri učenju harmonija sem jo med prvimi igral. Vedno mi je nekaj novega povedala. Med temi stenami pa je zadobila še posebno melodijo in čarobno moč. Morda nisem bil nikdar tako blizu betlehemske votline kot v tej božični noči.

»Si slišal?« je vprašala Vera.
»Da. Lepo je bilo. Voščim vama, da bi kmalu praznovali božič doma.«

»Hvala. Enako midve. Lahko noč!«

»Lahko noč!«
Sledilo je hitro trkanje z vsemi prsti. To je bil vedno naš prvi in zadnji signal.

Dolgo nisem mogel zaspati. Iz bližnje cerkve sem slišal uro, ki je bila polnoč.

»Tisoči in milijoni se zdaj zbirajo k polnočnici po vsem svetu,« sem razmišljal, »moja polnočnica pa bo preprosta, kot je bila na betlehemske poljanah.«

xy

Nauk iz Taizéja

Ze deset let je, kar imamo bogoslužje v ljudskem jeziku. Izšla je pred kratkim nova slovenska mašna knjiga. Izšle so ta čas tudi razne druge liturgične knjige. Menjale so se nekatere molitve, berila, način maševanja, oltarji in še marsikaj. Toda naš pristop k temu prenovljenemu bogoslužju je še vedno preveč hladen in odmaknjen, statičen in neživljenjski.

Rad bi zato podal nekaj misli, ki naj bi nam pomagale globlje umevati, kakšno naj bi bilo naše bogoslužno opravilo. Opisal vam bom najprej vtise z nekega drugega bogoslužja.

BOGOSLUŽJE V TAIZEJU

Bil sem v Taizéju (izg. Tezeju) v Franciji, v znanem ekumenskem središču, ki ga vodijo protestantski redovniki. Pristostoval sem liturgiji, ki se je trikrat dnevno vršila v cerkvi. Redovniki in mladina so se začeli zbirati v tišini. Eden izmed redovnikov je ponavadi tačas igral na orgle. Nobenega hitenja ni bilo. Povsod velika zbranost. Zadolnela je pesem. Sledilo je petje psalmov. Brala se je božja beseda. Vse je potekalo v veliki zbranosti in umirjenosti. Nobene sile, nobene naglice. Vse je bilo slovesno in dostojanstveno. Zelo so bili opazni vmesni presledki popolne tišine, posebno po berilih.

Sledile so razne prošnje, molitve ali pesmi. Na koncu zopet tišina, v kateri so drugi za drugim odhajali, nekateri pa so se še ustavili v zasebnem premišljevanju in molitvi. Zjutraj so obhajali tudi evharistijo. Vse je bilo preprosto in doživeto.

Drugega vtis sem imel, ko sem prišel iz zgornje cerkve v katoliško kriptu spodaj. Cela maša se mi je zdela včasih eno samo hitenje. Mogoče je bilo tudi zato, ker je bilo polno raznih jezikovnih skupin, ki so druga za drugo čakale, da pridejo na vrsto, toda vtis je bil mučen.

VSE PREVEČ HITIMO

Pomislim, da je naše bogoslužje pogosto tako tudi takrat, ko je dovolj časa na voljo. Preveč hitimo! Spominjam se, kako smo ob začetku prenovljenega bogoslužja površno in nejasno izgovarjali molitve, kot smo bili prej vajeni v latinščini, ki je ljudje niso razumeli.

Zdi se mi, da se te površnosti nismo še popolnoma znebili. Še vedno se nam nekam mudi. Verniki prihitiijo upehani v cerkev, mi pa pred oltar. Predvidena je

tišina pri kesanju, pri prošnji, po berilih. Mi se včasih ustavimo za trenutek, toda če ta tišina traja pol minute, se že bojimo, da se začnejo ljudje dolgočasiti. Morda jih nismo dovolj opozorili na pomen osebnega razmišljanja.

Nekateri so nam pa očitali, da se s prenovljenim bogoslužjem ne morejo zbrati in v nekem smislu so imeli prav. Komaj neha ena molitev, se že začne druga. Komaj konča eno berilo, se že začne drugo s povsem drugačno vsebino. Vse je tako nakopičeno drugo nad drugim, da človek ne more prebraviti, kar je zaužil. Če pa kdo hrane ne prebavi, mu ta ne tekne in si je verjetno drugič ne bo želel.

V nedeljo 1. septembra lani je bogoslužje v Taizéju trajalo celi dve uri. Prisotni so bili skoraj sami mladi ljudje in reči moram, da so vztrajali do konca, ker je bilo bogoslužje doživeto.

Boste rekli: to je bilo v Taizéju, pri nas je drugače! Toda mislim, da bi se morali polagoma tudi mi navaditi na presledke tišine v bogoslužju, ker je tudi tišina dragocen bogoslužni element. Naučiti se moramo na trenutke zbranosti, ko se sami srečamo s svojim Bogom, ko skušamo odkriti, kaj pravzaprav Bog meni osebno govori in kaj od mene želi.

Res je, da ima vsak izmed nas možnost, da si najde trenutek tišine in miru. Toda ko sta zbranost in tišina sad skupnega prizadevanja, je vse nekaj drugega. Tu naj omenim premišljevanje redovnika v Taizéju, ki je govoril o pomenu tišine in zbranosti, toda ne tiste, ki izhaja iz mogočega bega v samoto, proč od ljudi, ampak tiste, ki jo dosežem skupaj z drugimi, tiste zbranosti in tišine, ki je sad prizadevanja vseh, ki smo skupaj zbrani. In prav taka zbranost je ena izmed značilnosti Taizéja, eden najglobljih vtisov, ki sem jih odnesel iz tega kraja.

Tisoč misli mi je rojilo po glavi, toda ko sem stopil v polno cerkev, zbrano v popolni tišini, me je to prisililo, da sem pustil vse te misli in skušal priti v akord s tistimi, ki so molili, da sem začel iskati stik z Bogom, da sem začel moliti.

Seveda ni bilo vse v tišini in zbranosti. To kar je dalo tej tišini, zbranosti in bogoslužju poseben pečat, je bila zavest skupnosti, zavest, da smo ena družina, da tvorimo eno človeško skupnost. Bili smo zbrani ljudje različnih ver in prepričanj, različnih narodnosti in kultur in vendar smo čutili, da imamo vsi nekaj skupnega, da smo poklicani, da se drug drugega sprejememo taki kot smo in da iščemo skupno pot bratstva, ki prihaja od tistega, kateri nam je dal skupno človeško naravo.

Trudili smo se, da ne bi nobenega obsojali, ampak vsakega razumeli. Tako smo bili po drugi strani gotovi, da nas drugi ne bodo obsojali in zaničevali. Zato smo bili tudi v svojem izražanju iskreni in spontani. Bogoslužje, kateremu smo prisostvovali, ni bilo neka lepa parada, ampak molitev, pesem, ki je prihajala iz srca. Vsak se je pri tem bogoslužju čutil sodelavcem in sodelavec. Mladina se je zbrala okrog bratov ali pri evharistiji okrog oltarja.

POMANJKLIVOSTI NAŠEGA BOGOSLUŽJA

Vse nekaj drugega doživljamo pri našem bogoslužju, pri naših mašah. Če prideš v cerkev med nedeljsko mašo, opaziš praznino okrog oltarja in ljudi, ki se tišijo pri cerkvenih vratih. Če pa prideš v cerkev med tednom, vidiš štiri ljudi pri maši, vsakega v drugem kotu in mašnika, ki kriči z oltarja, da bi ga vsi štirje slišali. Ko stopiš v cerkev se bojiš, da bi se pokrižal, se bojiš, da bi pokleknil, kaj šele, da bi pristopil k obhajilu. Mogoče to narediš, ko si sam, toda če te drugi vidijo, kaj bodo rekli?

V Taizéju je bilo lepo videti, kako se je za obhajanje evharistije vsa množica pomaknila naprej proti oltarju ter se udeležila evharističnega obeda. Opazno je bilo, da jim evharistija ni le dolžnost ali navada, ampak življenjska potreba. Obhajilo jim ni bilo samo pobožna vaja, ampak srečanje s Kristusom in v Kristusu z brati.

Ko smo se zgrnili okrog oltarja, smo čutili, da nas Kristus povezuje v eno družino, čeprav smo si bili različni po kulturi in jeziku.

Tu je imel jezik drugoten pomen. Ni bilo važno, če se je molilo francosko, angleško, nemško, italijansko ali latinsko, ni bilo važno, če si vse razumel ali ne, ni bilo važno, če si znal odgovarjati ali ne: tu je prevladoval nek drug jezik, jezik poslušnosti božjim navdihom in jezik bratstva do vseh. Tu se nisi čutil ogroženega ali zapostavljanega. Tu si se čutil

BOLESLAV

Božje rojstvo

Dasi ležiš na slami in imaš prazne roke — Bog si večni med nami, z nami je tvoje srce.

Moj razum ne dojame: brez mej si skrivnost, človek postal si zame, v hlevu je tvoja radost.

Sámo srce se odpira, kadar se vate zazrem, tēma se luči odstira, čudež je tvoj objem.

Ni ti težko me doseči v hrumu in šumu sveta — dvigni me k tvoji sreči z morjem usmiljenja.

enakovrednega člana človeške družbe. Tu je imel glavno besedo jezik krščanske ljubezni, jezik, ki ga je lahko vsak razumel.

Mislim, da bi morali tudi pri nas priti do takega bogoslužja. Dokler bo naš pristop k bogoslužju hladen, osebosten, nezainteresiran ali razkazovalen, dokler bo maša le neka prireditev, pa čeprav po najnovejših liturgičnih predpisih, nismo še doživeli bogoslužja.

Bogoslužje mora biti življenjsko, preprosto in obenem dostojanstveno, srečanje, kjer se prijetno počutiš in odkoder odhajaš okrepljen, da izpolniš Očetovo voljo.

I.V.

Božično pismo misijonaria p. Kosa dijakom na Opčinah

Dragi prijatelji misijonov! Ali vas zani-ma primer modernega misijonarjenja na Daljnem vzhodu? Živim med ubogimi ljudmi na periferiji tega več kot desetmili-jonskega mesta, ker hočem neprestano ču-titi utrip navadnega življenja in hočem pomagati, če le morem, kadar to življenje ne zmore več navadnega koraka, zaradi bremena na ramenih ali bolečine revščine ali teme pred očmi ali pa kakšnega dru-gega vzroka, o katerem dnevni časopisi ne pišejo in je človek s svojim proble-mom del neopazne vsakdanjosti. Le Bog ve zanj.

Vsak dan se eno uro peljem z električ-nim železnicom k naši katoliški univerzi sre-di mesta, da ali učim ali pa se iz središča podam k temu ali onemu Japoncu da ga pridobim za finančno sodelovanje z našo misijonsko-socialno postojanko, to je, za neke vrste sirotišče, dispensarij in delo za onemogle.

Direktno ne morem obiskovati vplivnih ljudi: prijatelji me priporočijo. Včasih na-nese pogovor na Kristusa; a največkrat se suče okrog našega socialnega podviga, ki pa je tudi neke vrste pričevanje za Jezusa, ker nas vzpodbuja k socialnemu delu prav On, ki se je istovetil z vsakim človekom.

Na univerzi učim Japonce angleščine; na tkzv. internacionalnem oddelku učim (v angleščini) filozofijo; sicer pa uporab-ljam japonščino, ker bi me ljudje ne ra-zumeli drugače. Solati mladega človeka je na Japonskem direkten misijon: posredo-vati hočemo vso resnico, ki naj postane luč za dobra dejanja, vredna odraslega človeka in državljana.

S krščanstvom seznanjamo v obliki zgo-dovine krščanstva, po kriterijih zgodovins-ke znanosti; nikomur se ni treba bati, da bi bil indoktriniran; prenekateri spo-znajo vrednost tradicionalnega budistič-ne-ga verovanja šele po stiku z vrednotami krščanskega verovanja.

Za Cerkev na Japonskem je silnega po-mena, da voditelji bodočnosti objektivno poznajo vrednote krščanstva, četudi sami ne postanejo kristjani; preganjanje in ovi-ranje Cerkev je velikokrat posledica pred-sodkov. Tak način misijonarjenja nam uka-zujejo razmere; zgodovinske oblike ja-ponskega verovanja v budističnih in šin-toističnih sektah ne vzbujajo spoštovanja do vrednote vere.

Bliža se božič — vsakomur izmed vas bi rad stisnil roko in voščil božičnobož-je-ga veselja! Za hip bi to roko obdržal v svoji, s tiho prošnjo, da se vsak izmed vas spomni teh naših otokov, ki božičnega veselja še ne poznajo, a po njem hrepe-nijo. Ali boste zanje darovali v misijon-ski sklad to, kar smeraj in povsod mo-rete, nevidno, a zaupno molitev k Jezusu, ki je naš prvi Misijonar?

Za kar se vam iz srca že vnaprej zahva-ljuje vaš vdani daljnovzhodni misijonar

P. Vladimír Kos
Tokio, novembra 1975

Letošnje mohorjeveke - presenečenje

Goriška Mohorjeva družba je tudi letos imela srečno roko pri izbiri knjižnega daru. Ako smo lani poleg izvirne povesti iz življenja tržaškega Brega mogli doživeti tudi svetovni življenjski razpon slovenskega človeka, ki klike iz spominov primorskega rojaka, ameriškega Slovenca Andreja Kobala in lahko letos podoživljamo še nadaljevanje tega odličnega spominskega dela, ki nas tokrat popelje po Japonski, Koreji, Indiji, Pakistanu, moramo letos pozdraviti med goriškimi mohorjevskimi novo izvirno delo: zbirko prirčnih črtic pisatelja Jožka Kraglja »Moja Tolminska«. Ta knjiga je pravzaprav nepričakovano odkritje.

Pisatelj Kragelj, doma iz Modreje pri Mostu ali Sv. Luciji je doživetja iz domačega sveta v svojih kratkih zgodbah dobesedno z barvicami naslikal, toliko iskrene poezije je v njih.

Prav toliko kot knjižno imajo njegove slike tudi jezikovno vrednost; pisatelj je namreč zafel v njih številno izrazje iz domače govorice, ga dobesedno otežuje, ki bi gotovo prišla kljub temu, da imamo Slovenci neke »akademije znanosti«. Kdo bi danes znal npr. še reči »kuhalica« vročemu soparnemu dnevu med poletjem? Ali da bi se naš strokovnjak pozanimal, kako se reče štirim vrstam čmrljev? Mogoče bi bilo v tem slednjem primeru potrebno dopolniti nazive v zadevni črtici z izvirnejšimi: bšelčkarji, čmelčkarji, redečitarji in obročkarji ali zemlerji, ker slednji gnezdiijo samo v zemlji.

Kragelj je tenko prisluhnul izvirnemu govoru, tako da imajo njegovi spisi tudi znanstveno slovarsko (leksikalno) vrednost, dasi v kakem primeru še vedno ne more iz starih šolskih klišejev: mirno bi namreč lahko zapisal »štala«, saj je beseda indoevropska in zato domača vsem evropskim jezikom. On uporablja v tem primeru dosledno »hlev«, ki pa v resnici označuje nekaj vsebinsko drugačnega kot pa štala. Ne verjamem, nadalje, da na Modrejskih drva »cepijo«, najbrž jih tudi tam »krojijo«. Cepiti pomeni pravzaprav cepiti mlado drevo divjaka, ki tako po-

stane »cepljeno« in daje plemenito sadje, ter še v nekih primerih.

Skladno s tem tudi razlage manj znanih besed na koncu knjige niso čisto natančne. »Linda« namreč nikakor ni »lopa pred hišo ali hlevom«, pač pa hišna streha oziroma njen previs, tako da daje pred dežjem suh prostor ob hišnem zidu, »pod lino«. Pod lino se zato skladajo skrojena drva v »tase«. Nad tase pa znova lahko povezejo streho, ki je tudi lahko (nova) lina, a slednja zato nikakor ne postane kake vrste »lopa«.

Toliko v spodbudo!

Toda s tem še nismo pri koncu. V drugih primerih pisatelj odkrito prebije šolske šablone in vnese v pisanje doslej še nezajeto slovnično obliko pridevnika in prislova za označitev finejšega stanja ali lastnosti: tiho - tičeno, lahko beremo v neki njegovi črtici, podobno kot se v teh krajih še uporablja »lep - lepčen«, ali drugod »majhen - majcen - mičken«.

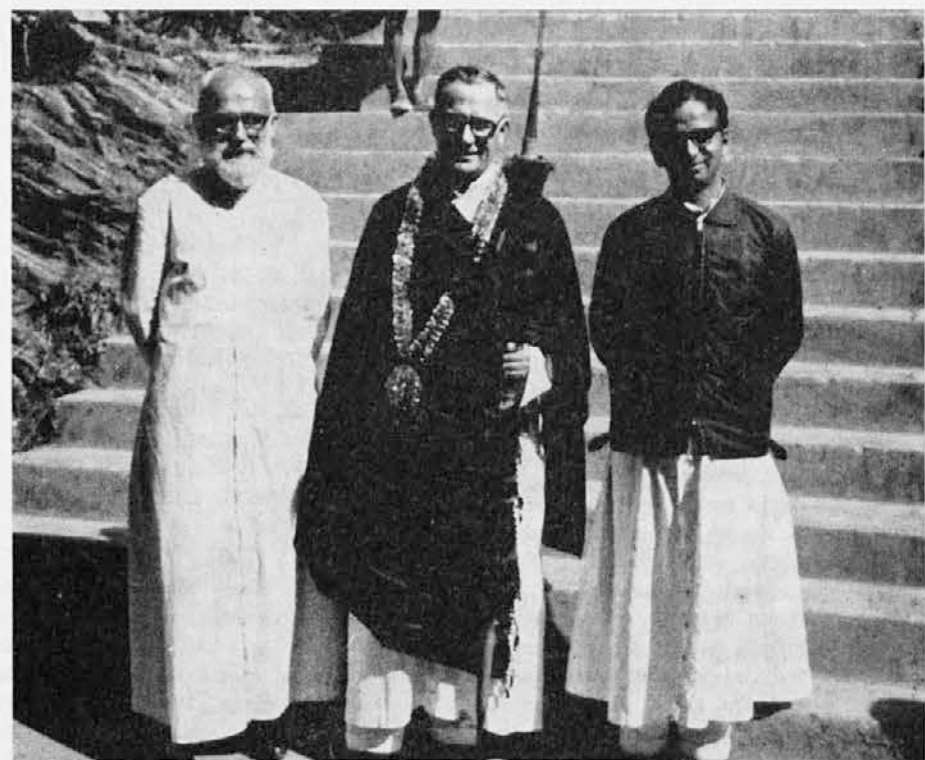
Skratka, Goriška Mohorjeva je z letošnjim knjižnim darom izpolnila svoje kulturno poslanstvo in to ne le v primorskem okviru, pisateljema Kobalu in Kraglju pa izrekam željo, da bi naše slovensko in še posebej primorsko kulturno premoženje obogatila še s kakim novim delom!

M. N.

■ Slovensko narodno gledališče iz Maribora je na praznik Božične gostovalo v Mestnem gledališču v Celovcu. Predstavilo je igrano »Kranjski komedijanti« Bratka Krefta. Režiral je Janiko Ban. Obisk je pripravila slovenska Krščanska kulturna zveza v Celovcu.

■ Na južnem Tirolskem imajo v okviru RAI TV-oddaje v nemščini. Omogočeno pa je s posebnimi pretvorniki tudi sprejemanje avstrijske televizije ORF. Sedaj pa se sliši, da bodo poskrbeli še za sprejemanje zahodnonemške televizije ZDF. Ob vsem tem se zdi zavlačevanje s slovensko televizijsko oddajo, milo rečeno, vsaj nerazumljivo.

Glas iz Indije Sožitje, ki ni mogoče

Misionar Pavel Bernik SDB (na levi) v družbi z evropskim in indijskim sobratom

Ko sem se leta 1968 mudil v domovini, sem imel priložnost ogledati se v Gorici, bodisi v Katoliškem domu, bodisi na upravi Katoliškega glasa bodisi v Trstu pri Marijini družbi v ul. Risorta. Od tedaj naprej sem redno prejemal Katoliški glas. Po zaprtju Sueškega prekopa je Katoliški glas seveda romal v Indijo par mesecev, a redno je prihajal in bil vedno dobrodošel. Prav lepa hvala za ta lepi dar!

Ko sem bil tudi letos doma v Sloveniji, sem se sicer nameraval še posebej ogledati pri vas v Gorici in pri Marijini družbi v Trstu, pa nisem utegnil. Po teh vrsticah pa se vsem goriškim in tržaškim prijateljem in dobrotnikom najlepše zahvaljujem.

Od leta 1964 naprej delujem v severovzhodnem kotu Indije med gorskimi plemenimi indotibetskimi oziroma indoburmanskimi pokolenji. Vse ozemlje na obeh straneh gornjega in srednjega toka velike reke Brahmaputre je do nedavnega spadalo pod upravno enoto Assam z upravnimi in tudi misijonskim središčem v Shillongu v predhimalajskih hribih.

Po odhodu Angležev iz Indije je Assam postal ena od prvotnih 16 zveznih držav velike Indijske unije, a so se od njega v zadnjih petnajstih letih odcepile države oziroma upravne enote Nagaland, Meghalaya, Mizoram in Arunachal Pradesh.

Poleg krščanske vere so protestantski in pozneje katoliški misijonarji uvedli v te težko dostopne hribe tudi šolstvo in vzgojo. Protestantje so se omejili na osnovne in srednje šole, katoliški misijonarji, so s pomočjo misijonskih bratov in sester ustanovili tudi višje šole, v Shillongu samem pa kar tri univerzitetne kolegije in eno obrtno šolo.

Naval na te šole in kolegije je velik, kakor tudi na obrtno šolo. Med notranjnimi gojenci imajo prednost ubožnejši, a nadarjeni fantje iz daljnih krajev, kjer bi ne mogli priti do prave šolske in strokovne izobrazbe.

Mnogo teh fantov sem spoznal na misijonskih potovanjih, nekatere sem tudi sam krstil. Sedaj imam pa priložnost, da jim še naprej pomagam. Seveda potrebujejo tudi gnotne pomoči. Ker v teh hribih ni industrije ne bogvekak trgovstva, denar ne kroži po njih rokah. Ko so doma, se že preživljajo, rekel bi iz rok v usta, a

ko gredo zdoma, je drugače.

Od 120 notranjih gojencev v tukajšnji obrtni šoli jih le 40 plača kakih 15 dolarjev na mesec, druge pa vzdržujemo ali delno ali popolnoma zastoj. Mislil sem si, če bi mogel s pomočjo slovenskih misijonskih dobrotnikov prevzeti na skrb vsaj kakih 10 ali 15 teh fantov, bi bilo to sijajno vzgojno, socialno, kulturno in misijonsko delo, povsem v skladu s pa-peskim okrožnicami, posebno še z okrožnico »Populorum progressio«.

Ti fantje bodo po naseljih, kjer pred kakimi 25 leti še ni bilo nobenega katoliškega vernika ne prave vzgoje, zmožni voditelji za povzdig svojih rojakov. Ker ostanje v šoli le deset mesecev na leto, bi letni stroški za vsakega prišli do 150 USA dolarjev ali okoli 100.000 lir.

V mesecu oktobru smo po vsem katoliškem svetu obhajali misijonsko nedeljo: vi po domačih krajih, mi tu na terenu. Vi ste tedaj mislili na misijone ter zanje molili in se žrtvovali, mi smo se pa tedaj z veliko hvaležnostjo spominjali svojih misijonskih prijateljev in dobrotnikov in goreče prosili Boga, da naj On obilo poplača vašo dobrosrčnost in požrtvovalnost.

Pavel Bernik SDB

Fant iz predhimalajskih hribov, gojenec katoliške obrtne šole, ki jo vodi misijonar Pavel Bernik SDB

Danes je v modi, da bi prišlo do sožitja krščanstva z marksizmom. Vrste naivnih, neizkušenih ali pa tudi zavestno trudečih se kristjanov se navdušujejo za marksistično opredelitev krščanstva. Odtod gibanja kot »kristjani za socializem«, krščanski socialisti, odtod iskanje »zgodovinskega kompromisa« in še marsikaj, kar odkriva popolno ideološko zmedo med nekaterimi kristjani.

Mi Slovenci se lahko ponašamo s tem, da smo se šli že zdavnaj pred Berlin-guerjem »zgodovinski kompromis«. Na pobudo Edvarda Kardelja so se sestali 13. julija 1942 predstavniki komunistične partije Slovenije in zastopniki krščanske skupine. Na komunistični strani so bili: Kardelj, Kidrič, Leskovšek, Maček, na drugi pa Kocbek, Brejc (pisatelj Jože Javoršek), Marian Brecelj, Fajfar.

Ta sestanek opisuje danes od slovenskih komunistov tako osporavani Kocbek v svoji knjigi »Tovarišija« na str. 78. Dve strani zatem isti Kocbek zapiše besede, ki spričujejo njegovo lahkovernost, katero je moral on, pa ne samo on, temveč ves slovenski narod drago plačati:

»Zavedajmo se, da delamo v Sloveniji z vso jasnostjo in prepričanostjo poskus, ki je v moderni zgodovini edinstven. Komunisti in kristjani gradimo novi svet in želimo, da ne bi ostalo samo pri poskusu...«

Ta nesrečni poskus! Kaj vse se je iz njega porodilo! Kako drugačna bi bila lahko danes usoda slovenskega naroda, če ne bi bilo tega »zgodovinskega kompromisa! Koliko prelite krvi bi bilo prihranjeno, koliko manj solza prelitih.

Afera okoli Kocbeka je priprava na svetlo mnogo stvari, ki bi drugače ostale zatemnjene. Med Kocbekovimi izjavami iz zadnjega časa se nam zdi zelo pomembna tista, ki jo je dal dopisniku švicarskega tednika »Die Weltwoche« Petru Millardu in je bila objavljena 20. avgusta letos. V omenjenem članku je Millard med drugim zapisal:

»Kocbek je danes prepričan o tem, da se krščanski socialni nauk ne more vezati z idejami komunizma. Njegov primer je opomin za tiste, ki kot katoliki iščejo »zgodovinski kompromis« s socializmom vzhodnega značaja.«

Trideset let je potreboval Kocbek, da je prišel do tega spoznanja. Ali bo treba tudi današnji »kristjanom za socializem« toliko let, da bodo odkrili svojo zmoto? Le kam bodo svet pripeljali te vrste ljudje, za katere je (besede so iz pastirskega pisma španskih škofov) »evangelij le priročnik za revolucionarno navdušenje, odrešenje le razredna borba, dobrota in ljubezen le revolucionarna izbira v korist enega družbenega razreda proti drugemu...«

Na grobu p. Leopolda Mandiča

Grob božjega služabnika p. Leopolda Mandiča v Padovi postaja tudi za tržaške in goriške Slovence vedno bolj privlačen. Tako so v soboto 29. novembra ponovno obiskali njegov grob. Bilo jih je za dva avtobusa. Romanje je priredilo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Tržaški avtobus je vodil g. Franc Štuhec z Opčin, goriškega pa g. Jože Jurak, župnik v Gabrjah.

Udeleženci so si v Padovi najprej ogledali mogočno cerkev sv. Justine, ki je po dolžini osma največja cerkev na svetu, nato pa so se zbrali v kapucinski cerkvi, kjer je g. Jurak opravil sv. mašo. V pri-

digi je razvil misel: Bodimo po zgledu p. Leopolda zvesti Bogu, Cerkvi in narodu, iz katerega smo izšli. Prijetno smo bili presenečeni, da so si patri za obiske slovenskih romarjev že oskrbeli novi slovenski misal.

Naj omenimo, da nestrohnjeno truplo p. Leopolda Mandiča po proglasitvi blaženim (verjetno 2. maja 1976) ne bo ostalo v Padovi, temveč ga bodo prenesli v njegov rojstni kraj v Dalmaciji, kakor si je p. Leopold za svojega življenja stalno želel.

Goriški udeleženci so po kosilu obiskali še benediktinski samostan Praglo v bližini znanega kraja Abano Terme. V tem samostanu je leta 1945 našel zatočišče del bogoslovcev in teoloških profesorjev iz Ljubljane, ki so se umaknili, da bi se izognili morebitnemu nasilju s strani novih gospodarjev. Nekateri teh bogoslovcev so tudi bili posvečeni v Pragli za duhovnike. Samostan s cerkvijo je vreden ogleda in vsem, ki gredo v Padovo, svetujemo tudi obisk tega kraja. Za spomin pa si bodo odnesli v zavrtku lahko tudi tri steklenice dobre kapljice, ki jo menihi pridelujejo.

Po povratku v Padovo je bil seveda še obvezen obisk pri »Il Santo«. Bazilika je v nočni razsvetljavi nudila še posebno mogočen vtis. Naravno je vsakdo temu čudodelniku povedal svoje želje in prošnje. Tako je prišla noč in s tem povratek. Nikomur ni bilo žal, da se je tega potovanja udeležil. - jk

■ Avstrijska in jugoslovanska stran sta se domenili o gradnji predora pod Karavankami. Predor naj bi vodil od Hrušice nad Jesenicami v Podrožico na koroški strani, njegova dolžina naj bi znašala 7,5 km, zmožljivost pa bi bila 1.800 vozil na uro. Odprto pa je vprašanje potrebnih sredstev za izgradnjo predora.

Senator Frank Lausche — osemdesetletnik

Slovenska skupnost v Washingtonu je v nedeljo 16. novembra počastila senatorja F.J. Lauscheta ob njegovi 80-letnici. Svoje pozdrave sta poslala tudi predsednik ZDA Gerald Ford in podpredsednik Nelson Rockefeller, guverner zvezne države Maryland pa ga je imenoval za častnega člana te države.

Poseben pozdrav so jubilaru sporočili koroški Slovenci ter mu prek pevskega zbora »Gallus« izrazili svojo hvaležnost za razumevanje s pesmijo »Nimav čez izaro«, posneto na magnetofonski trak.

Odlomke iz pozdravnih pism je zbral in povezal prof. dr. Ciril Zebot. Iz debelega snopča prejetih pism in brzojav je vzel najzanimivejše odstavke ter tako jubilaru in vsem navzočim prikazal spoštovanje in ugled, ki ga je ta skromni sin slovenskega Clevelanda užival in ga še uživa v najvišjih krogih ameriškega javnega življenja.

Vidno presenečen nad tolikimi pozdravi je nato spregovoril z njemu lastno dolensko šegavostjo jubilar sam. Potrdil je še enkrat, da se mora za svoje uspehe v življenju (med drugim je bil kar petkrat guverner zvezne države Ohio) zahvaliti predvsem narodnostno zavednemu okolju, iz katerega je izšel, svoji materi in vsem, ki so nanj vplivali v zgodnji mladosti v Clevelandu, kakor tudi svoji življenjski družici, ki mu je zvesto stala ob strani v najtežjih trenutkih.

■ Združenje za slovenske študije v ZDA ima književni odsek, ki ga vodi prof. Rado Lenček z univerze Columbia. Ta odsek je za nedavno srečanje v Atlanti pripravil več poročil oziroma predavanj. Prof. Cooper z univerze Northwestern je obravnaval vpliv pesnika Tassa na slovensko književnost. Lena Lenček z univerze Harvard slovenske balade. Prof. Schillich z univerze Tennessee Prešerna. Prof. Harkins o maloštevilnem literarnem občinstvu pri Slovencih, Cehih in podobnih narodih.

Prižnica, oltar in krstnik tvorijo v cerkvi sv. Magnusa v Kemptonu skrivnostno enoto

1. januar 1976 je Svetovni dan za mir pod geslom: Orožje miru

JOŽE JURAK

Ekumensko potovanje po južni Nemčiji

(14)

V dvorni cerkvi (zgrajena je bila med 1553 in 1563) vzbuja pozornost poleg Maksimilijanovega sarkofaga 28 kipov iz bron v nadčloveški velikosti, ki predstavljajo razne Maksimilijanove sorodnike in prednike. V isti cerkvi je tudi grob velikega borca za svobodo Tirolske Andreja Hoferja, ki je vodil boj zoper okupacijske čete cesarja Napoleona in pri tem leta 1809 izgubil življenje.

Innsbruck pa ni samo zgodovinsko mesto. Ta čas se pripravlja na zimske olimpijske igre, ki bodo v začetku prihodnjega leta. Zato smo videli mnogo gradenj, ki so s temi igrami v zvezi. Njegova lega med gorami ga je naredila za naravno središče zimskega športa.

PREK BRENNERJA NA JUŽNO TIROLSKO

Od Innsbrucka do italijanske meje ni ravno daleč: slabih 40 km. Ze od nekdanje bila cesta proti jugu uravnana čez brennerski prelaz. Ta niti ni tako visok. Iz Innsbrucka, ki ima 582 m nadmorske višine, se je treba dvigniti do višine 1371 m. Stari cesti se je kasneje pridružila železnica in sedaj se moderna avtocesta.

Na avstrijski strani je njen ponos »Europabrücke« (Most Evrope), ki se pne 108 m nad globeljo in kjer se skoro vsako vozilo ustavi, da si potniki ogledajo to veličastno delo moderne tehnike, obenem pa občudujejo gorski svet z verigo vršacev, delo drugega neprekosljivega tehnika — Sivarnika vesoljstva.

Brennerski prelaz loči Severno Tirolsko od Južne. Od vseh treh tirolskih dežel: vzhodne, severne in južne je slednja najlepša: dejansko »deželica sonca in grozdja«. Od leta 1918 je pod Italijo in tudi prizadevanja avstrijske vlade po letu 1945,

da bi bila vrnjena Avstriji, niso uspela. Zavezniki so bili mnenja, da gospodarsko teži k Italiji in da je Italiji potrebna zlasti zaradi električne energije, ki jo proizvaja.

Le težko so se južni Tirolci s tem dejstvom sprijaznili. Da ostane prav zibelka Tirolske z gradom Tirolom pri Meranu izven matične domovine, jih je hudo prizadelo. Toda niso klonili. Politično so se organizirali v eni sami stranki, ki se imenuje Južnotirolska ljudska stranka. Vsi poskusi nekaterih oporečnikov, da ustanovijo lastne stranke, niso imeli uspeha.

Ta enotnost jim je prinesla velike uspehe: dosegli so široko avtonomijo, redno imajo v rimskem parlamentu po tri poslance in tri senatorje, gospodarsko so trdno povezani med seboj. Če Tirolec prodaja svojo hišo ali posestvo, ju prodaja le drugemu Tirolcu. Zato se etnični sestav ne spreminja v škodo domačinov.

Tirolcu sploh na misel ne pride, da bi se vključeval v italijanske stranke, npr.

komunistično ali socialistično kot to delajo toliki naši ljudje v naši deželi. Zaveda se, da bi ga to ohromilo v njegovih političnih zahtevah.

Ko človek potuje po Južnem Tirolskem, se nehoti sprašuje, kdaj bo pri nas prišlo do osveščenja po tirolskem vzoru. Manjšina, ki obrambo svojih pravic prepušča tujim strankam, je obsojena na izginotje. In kako tuje stranke branijo slovenske pravice, je najlepši dokaz odklonilno stališče, ki ga je do samostojnega slovenskega šolskega okraja zavzela italijanska komunistična partija.

POSTANEK V BRIXNU

Južna Tirolska ima štiri večja mesta: Meran, Bocen, Brixen in Brunnec. Prvi dve ležita že zelo na jugu dežele, Brixen in Brunnec pa ostajata v bližini meje proti Avstriji.

Brixen je še posebno zgodovinsko častljiv, saj je sedež škofije že od 10. stoletja. Brixenski škofje so imeli dolga

stoletja posest tudi na Kranjskem in do cerkvene reforme cesarja Jožefa II. je Bled spadal pod škofo iz Brixna.

Leta 1946 je za poldrugo leto v Brixnu dobila zatočišče tudi ljubljanska bogoslovna fakulteta, ki se je leta 1945 zatekla najprej v benediktinski samostan Praglo pri Padovi, nato pa se preselila v Brixen. Leta 1947 je bilo okrog Brixna več slovenskih novih maš, ki so jim verni južni Tirolci dali enak slavnosten pečat kot ga imajo pri nas v Sloveniji.

Cudovita je stolnica v Brixnu, poln privlačnosti je stari del mesta, nekaj posebnega samostan avguštinskih kanonikov v bližnji Novi Stifiti (Neustift - Novacella). Od vsega smo utegnili obiskati le ta starodavni samostan, ki je iz 11. stoletja, v katerem je gimnazija, bogata knjižnica in v njem še danes živi 40 zelo izobraženih duhovnikov.

Nekaj veličastnega je samostanska cerkev. Njen stil, bogastvo notranje ureditve, mogočna razmerja, vse napravi na obisko-

Spomin na interniranje v Zdravščini

V nedeljo 7. decembra dopoldne je bila v Zdravščini ena zadnjih svečanosti v okviru obhajanja 30-letnice odpornosti v naši deželi. Na pobudo goriške pokrajinske uprave, zavoda za proučevanje odpora, ANPI in še drugih ustanov so na dvorišču sedanje tekstilne tovarne postavili spomenik v spomin vseh, ki so med vojno v teh prostorih bili internirani v pričakovanju, da jih pošljejo v nadaljnje kraje trpljenja.

Na spomeniku so v slovenščini in italijanščini vklesani verzi pesnice Ljubke Sorlijeve, ki je kot toliko drugih nekaj časa preživela v teh prostorih, potem ko so jo izpustili iz Coronea. Njene besede se glasijo: Skoz trpljenje nas žlahti usoda, ena vera je en klic: svoboda.

Ljubka Sorli se je v slovenščini tudi spomnila onih hudih časov in dejala sledeče:

Ko sem leta 1943 živela za temi zidovi, si pač nisem predstavljala, da bom kdaj prisostvovala odkritju spominske plošče, ki naj bi pričala poznejšim rodovom, da so tu trpeli za pravico in svobodo naši slovenski ljudje.

Od vsepovsod so nas prignali sem: iz Gorice in podeželja, s Tolminske, Vipavske, Brd. Fašističnim mogotcem smo bili napoti, bali so se nas. A čemu so se nas bali? Ker nismo hoteli biti sužnji, ker nismo hoteli umreti.

Clovek se rodi svoboden in hoče svobodno živeti. O tem smo premišljali in sanjali v nočeh brez konca. Hrepeneli smo po svobodi, po domu, po naših dragih. Vedeli smo, da se bo obzorje nad nami zjasnilo, da nam bo zasijalo sonce svobode. A kdaj, tega ni vedel nihče. Čakali smo in upali iz dneva v dan. V pogovorih in pesmi smo si dajali poguma. Da, tudi v pesmi. Kajti resnici na ljubo moram povedati, da se je za temi zidovi glasila tudi slovenska pesem: med nedeljsko mašo nabožna, na dvorišču ob uri oddiha in v kameronih pa narodna in partizanska pesem.

Zelim poudariti, da velja moje pričevanje za dobo med 1. majem in 8. septembrom 1943, ko sem bila jaz tukaj. Kako je bilo v taborišču prej in potem, mi ni znano.

Bili smo jetniki, res, in vrata v prostost so nam bila zaprta. Vendar so tu ravnali z nami človeško. To bi lahko potrdili vsi tisti, ki so, kakor jaz, prišli sem iz nečloveških Colottijevih mučilnic v ulici Bellosguarda v Trstu.

Minilo je tudi to. Zlo, ki nam ga je prizadel fašizem, ne bo nikoli zabrisano. Utrdilo pa je v nas zavest, da je za svobodo vredno tudi trpeti. Božja previdnost nas je postavila na ta košček sveta ob Soči, skupaj z Italijani. Naj bi prav iz trpljenja, v katerega nas je pahnil fašizem, pognale vezi resničnega prijateljstva in medsebojnega spoštovanja.

Poslopje sedanje tekstilne tovarne je bilo med vojno opuščeno. Vojaške in policijske oblasti so ga začele uporabljati kot zbirni prostor, kamor so zapirali naše slovenske ljudi, ker so jih obtožili sodelovanja s partizani ali ker so bili svojci partizanov ali preprosto ubogi ljudje, ki so jih fašisti polovili ob raznih čistkah.

Na ta način je bilo v Zdravščini ves čas po več sto priprtih, ki so čakali, da jih pošljejo naprej ali v internacijo v notranjost Italije ali jih morda tudi izpustijo. V omenjenih prostorih se je tako zvrstilo v letih 1941-1944 zelo veliko številno »upornikov« in »banditov«. Bili so pa le mali slovenski ljudje iz naših hribov, Vipavske doline, Krasi in Gorice. Mislim, da med njimi ni bilo niti enega Italijana, saj je antifašistični odpor do 8. septembra 1943 bil pri nas le slovenski pojav.

valca izreden vtis. Menim, da kdor obišče Brixen in ne gre v Novo Stifto, sploh ne bo nikdar vedel, kaj je v Brixnu resnično lepo.

Nova Stifta pa se ponaša tudi z obširnimi gospodarskim poslopijem. Prav znana je samostanska vinska klet, kjer prodajo vstekleničena domača vina in si človek lahko kar v kleti dušo priveže ob božji kapljici, pršutu in rženem kruhu. Ta klet ima vsaj toliko obiskovalcev kot hiša božja in vsakdo si ga za spomin vzame domov zabojček s tremi steklenicami južnotirolskega. Lahko si mislite, da z nami ni bilo drugače.

ZAKLJUČNA POBOŽNOST

Iz Nove Stifte smo se usmerili proti vzhodu. Reka Rienz, ki se pri Brixnu izliva v Eisack, nam je pokazala pot v Puštriško dolino (Pustertal), ki vodi čez Toplaško polje, kjer izvira reka Drava, do Lienz v Vzhodni Tirolski.

Puštriška dolina leži višje kot Brixen,

Ob blagoslovitvi spomenika se je zvrstilo več govornikov, med njimi predsednik pokrajine Giuseppe Agati. Ta je poudaril, da ne gre samo za neko spominsko proslavo, temveč za počastitev tistih, ki so preganjani plačali davek za svojo vero v ideale svobode, demokracije in spoštovanja človeške osebnosti. Spomenik je blagoslovil župnik v Zdravščini g. Stanko Pontar.

Zanimanje za slovenščino

Zasebne in polzasebne šole v Trstu kot Scuole Centrale delle Lingue Estere ali mednarodna Benedict School kot tudi šola za tolmače oglašajo letos poleg tečajev za učenje tujih jezikov kot angleščine, francoščine ali nemščine tudi začetni tečaj slovenskega jezika, kar jasno kaže na to, da je tudi med italijanskimi sodelavci zanimanje za slovenščino naraslo.

Znano je, da v nekaterih strokah, posebnost v trgovski, sploh ni mogoče dobiti zaposlitve brez znanja slovenščine, kar je za našo deželo popolnoma naravno. Slovenščina je v naši deželi pravzaprav domač jezik in gotovo pomembnejši od »svetovnih« jezikov kot sta angleščina in francoščina, za katerih uporabo je malokdaj priložnost. Nasprotno pa se s slovenščino srečamo vsak dan in povsod, v mestu ali v okolici, da ne govorimo o bližnji Sloveniji, kamor neprestano hodimo.

Slovenske šole so zato za naše ljudi edinstvena priložnost, prav tako slovenski otroški vrtci, da se naša mladina dobro izuri v slovenskem jeziku kot tudi v italijanščini, ki se poučuje tudi v slovenskih šolah že od prvega leta dalje.

Z vpisom v slovensko šolo lahko starši prihranijo otroku, da si bo kasneje, ko že dokonča šolo, sam plačeval dodatne večerne ure slovenščine, katere znanje bo potreboval v svojem poklicu.

Izšle so knjige Goriške Mohorjeve družbe za leto 1976; kot smo že napovedali sestavljajo letošnjo zbirko naslednje knjige:

— KOLEDAR 1976

— A. Kobal: SVETOVNI POPOTNIK PRIPOVEDUJE - II. del

— J. Kragelj: MOJA TOLMINSKA - ilustriral Tone Kralj

— SLOV. PRIMORSKI BIOGRAFSKI LEKSIKON - 2. snopič

Cena celotne zbirke je 6.000 lir. V današnjih časih je cena za štiri tako kvalitetne knjige zelo nizka; zato upamo, da bodo naše knjige dostopne širokemu krogu bralcev. Knjige so na razpolago pri poverjenikih, v vseh župniščih, v knjigarnah ter na upravi Katoliškega glasa.

Težave slovenske vasi na Goriškem

Naši časnikarji pišejo o naših vaseh na Goriškem vsemogoče, nikdar pa ne zasledim zaskrbljenosti ob dejstvu, kako naglo se naše vasi raznarodujejo. V naše slovenske družine prihajajo potomci poroke neslovenski ljudje, ki kažejo kaj malo razumevanja za družinsko in vaško skupnost, v kateri živijo. Ne samo, da se trdovratno upirajo, da bi se naučili vsaj nekaj besed jezika vaščanov, med katerimi živijo; zaradi svoje trdoglavoosti ali občutka nadvednosti še druge potegnejo za seboj, da začno govoriti njihov jezik.

Da bi bila nesreča še večja, pa nekateri neprestano vnašajo v vaško sredo razdor z vsiljevanjem Slovencev tujih ideologij. Če Slovenec, ki ni na marksističnem bregu, nekaj organizira, mu skušajo to čimprej podreti ali prevzeti v svoje roke. Ra- je vidijo, da se za slovenstvo nič ne naredi kot da bi se delalo brez njih odobravitve.

zato ne pozna več vinogradov, pač pa je bogata na njivah, travnikih in gozdovih. Prešli smo mesto Brunneck, ki je srce doline in se ustavili za kosilo v Toblachu, odkoder se odcepi pot k jezeru Misurina in za Cortino d'Ampezzo.

Mi pa smo pot nadaljevali do Innichena (San Candido), kjer je v bližini državna meja. Innichen dolguje svoj nastanek benediktinskemu samostanu, ki ga je v 8. stoletju dal postaviti bavarski knez Tassilo II. z namenom, da pokristjani ondote prebivalce. V glavnem so to bili Slovenci, ki so ob Dravi navzgor prišli prav do njenega izvira.

Od samostana ni ostalo ničesar več, starodavna cerkev s svojo kripto iz prvotnih časov pa še stoji. Zadnje čase so jo obnavljali, tako da je njena starodavnost krepko podčrtana.

V tej cerkvi smo se zbrali, da se Bogu zahvalimo za uspešno ekumensko potovanje in za vsa spoznanja, ki smo jih bili na njem deležni. Dejstvo, da smo prav v

CAMILLO MEDEOT

Lettere da Gorizia a Zaticina

Pri založbi »La Nuova base« v Vidmu je izšla letos knjiga z gornjim naslovom, ki jo je napisal znani goriški zgodovinar Camillo Medeot. Avtor je priznan raziskovalec naše krajevne zgodovine in je izdal že celo vrsto del s tega področja. Še posebej se Medeot rad zaustavlja ob vprašanih goriške cerkvene zgodovine, ki jo pozna res temeljito. Naj med tovrstnimi deli omenim le njegova pričevanja o goriških duhovnikih v dobi prve svetovne vojne ali pa npr. zgodovino uršulinskih sester v Gorici.

V svojem zadnjem delu je Camillo Medeot prikazal burno življenje Gorice v vojni vihuri med prvo svetovno vojno. Ze naslov dela je zgovoren. Pred nami vstaja Gorica v obsevu ognjenih žubeljev, ruševin in granat, s katerimi je italijanska vojska obsipala naše mesto. Mimo tega iz knjige vstaja tudi moralna moč protagonistov in njih skrb za naše ljudstvo. To je doba, ko je goriški nadškof Sedej skupno z večino svojih duhovnikov iskal zatočišče daleč od svoje škofije, kjer je bilo življenje bolj mirno in tudi za delovanje semenišča bolj primerno. Prej smo omenili naslov dela. Gre namreč za pisma, ki jih je iz Gorice pošiljal nadškof vršilec poslov msgr. Castelliz nadškofu Sedeju v Stično, kjer je bil tedaj nekak sedež goriške škofije. Avtor pri tem pripominja, da je izbral ime Zaticina, v kolikor so to uporabljali msgr. Sedej in njegovi sodelavci, in to poleg Stične ali nemškega Sittich. Medeot še dodaja, da se mu zdi ime Zaticina za italijanske bralce lažje od Stične.

Delo ima kakih sto strani in je opremljeno s številnimi fotografijami protagonistov in pričevanji teh dob. Knjiga je pisana v prijetnem slogu in bralca kar

Širite „Katoliški glas“

vleče, da pride enkrat do konca zanimivega popisovanja. Gotovo je s tem Camillo Medeot dal svoj bogat prispevek k naši lokalni zgodovini, ki bo tudi s teh strani lahko črpala marsikaj zanimivega oziroma neobjavljenega.

V knjigi »Lettere da Gorizia a Zaticina« nastopajo predvsem (kot že omenjeno) predstavniki goriške cerkvene življenja. Poleg nadškofa Sedeja, ki pa stopa nekoliko v ozadje (medtem je namreč že v Stični) je več goriških slovenskih in italijanskih oz. furlanskih duhovnikov, ki so tu glavne osebe. To so predvsem msgr. Francesco Castelliz (1862-1934), nato Giuseppe Grusovin in Franc Setničar, poleg njih pa še msgr. Anton Rutar, Peter Sorli, poznejši škof dr. Srebrnič, Ignacij Kobal, Jožef Jug in drugi. Med laiki daje večji poudarek le eni osebnosti. Ta je takratni vojaški poveljnik general Erwin Zeidler (s plemiškim naslovom von Görz), ki je umrl v visoki starosti leta 1945. Predolgo bi bilo tu naštevati še ostale osebe, ki na en ali drugi način sodelujejo v tem — lahko bi rekli — dramskem prikazu težkega vojnega obdobja v našem mestu in podeželju med leti 1915-18.

Glavno vlogo ima v Medeotovem pripovedovanju pravzaprav msgr. Castelliz. V njegovih številnih pisemskih poročilih nadškofu v Stično se zrcali celotna njegova osebnost. Castelliz je bil predvsem rektor semenišča, imel pa je tudi vrsto drugih duhovniških dolžnosti. Ob Sedejevem odhodu iz Gorice je bil de facto generalni vikar nadškofije in upravitelj njene imovine. Odnos msgr. Castelliza do nadškofa Sedeja kaže (po pisemih sodeč) sinovsko vdanost in slepo zaupanje vanj ter v božjo Previdnost. Medeot pa pri tem ugotavlja, da je Castelliz ob koncu vojne svoje stališče bistveno spremenil ter zavzel do nadškofa skoraj sovražno stališče. Ne smemo pozabiti, da je bil Castelliz v času Avstrije izredno lojalen monarhiji; zato ni čudno, da je potem hotel biti enako »lojalen« do nove italijanske oblasti. To dvoobrazno zadržanje v odnosu do nadškofa Sedeja mu gotovo ne dela časti. Vseeno pa je treba priznati, da je v letih najhujše vojne vihere skušal z veliko prizadevnostjo delovati v prid vseh, Slovencev, Furlanov in Italijanov, in to še posebej s pomočjo potrebnim duhovnikom. Iz njegovih stavkov diha tudi velika ljubezen do Gorice, ki je — čeprav včasih odeta v patetično retoriko — verjetno pristna in doživeta.

Avtor podaja tudi zanimive podatke o upravi goriškega malega semenišča, in tu še posebej poudarja delo takratnega ekonomista Antona Rutarja. Kaže obenem na odločnost msgr. Castelliza pri ohranitvi celovitosti semeniškega kompleksa, še posebej, ko se je uprl dodelitvi bližnjih zemljišč za vojaško pokopališče. (»Pokopališče v bližini kapucinskega ali trapistovskega samostana je še pojmljivo, toda ob semenišču za dečke!...« — z duhovitostjo pripominja v svojem odgovoru vojaškim oblastem.)

Knjiga Camilla Medeota bo gotovo za vsakogar, ki hoče поблиže spoznati goriško preteklost, izredno zanimiva. Obenem pomeni tehten prispevek k splošnemu zgodovinsko o Goriški. Poleg tega ima še to prednost, da se iz nje odraža objektivnost informacije. Avtor knjige je namreč dokazal, da zna v pravi luči osvetliti zapletene dogodke iz razburljivega obdobja za narodnostno mešano področje kot je naše. In prav to mu moramo šteti v posebno čast, saj je tako v tej knjigi, kot že v prejšnjih svojih delih, razumel in primerno ocenil slovenski delež v razvoju celotne goriške zgodovine.

Andrej Bratuž

Nenaklonjenost italijanskih strank

Sem oče otroka, ki obiskuje slovensko šolo, zato mi je problem samostojnega slovenskega šolskega okraja seveda zelo blizu. Nisem napravil ne gimnazije ne univerze, ker sem delavec-kmet, vendar pa se mi zdi, da ni treba biti ne vem kakšne bistre glave, da ne bi obsodil ravnanja italijanskih strank ob tem problemu.

Vse te stranke nam strežejo po življenju, ene odkrito, druge prikrito. Kdaj bomo to spoznali vsi Slovenci in odprli oči? Slovenci smo vedno radi naselili lepi bledi (in teh ne manjka italijanskim strankam, ne DC ne PCI!), toda primer samostojnega slovenskega okraja je za nas res poučen.

Marsikak slovenski komunist in socialist se sedaj zgraža nad dekretom deželne odbornike Volpeja in nad molkom PCI k tej stvari, toda kaj pomaga, če ga bosta ti dve stranki pri prihodnjih volitvah zopet zmamili za glas. Dejstvo je namreč, da so ga socialisti zopet hudo zavozili: po Giuricinovem izpadu imamo zdaj še socialisti Volpeja, ki je proti samostojni slovenski šoli.

Vendar se mi zdi, da je glede socialistov škoda besedi, saj bi moralo biti njih zadržanje razumljivo vsakemu otroku. Hujše pa se mi zdi glede komunistov in njihovega lisjarkarstva. Meni se zdi, da so bili komunisti vedno proti slovenski šoli.

Pomislimo samo, koliko otrok so slovenski komunisti (predvsem na Tržaškem) za časa Kominforma iztrgali slovenski šoli (ker je bila po njihovo titovska) in jih prepisali v italijansko šolo (ker je bila po njihovo internacionalistična, ker se pač tam ni učilo slovenskega jezika).

Toda to je preteklost, bo rekel kdo. Res je, toda preteklost uči, ker se še vedno ponavlja. Danes so namreč italijanski komunisti proti slovenskemu samostojnemu šolskemu okraju. Niso odkrito proti, vendar niso za slovenski šolski okraj. In ker niso za, so pač proti. Tudi to je jasno lahko vsakemu otroku.

Zakaj tako? Zato, ker so italijanski komunisti v bistvu ravno taki nacionalisti kot člani drugih italijanskih strank. Njim je slovenska šola trn v peti in prej ko bi shirala, bolje bi bilo za italijanske komuniste. Oni se dobro zavedajo, da bi se slovenska šola v samostojnem šolskem okraju okrepila in razvila. Tudi jim pa ne diši! Zato hočejo slovenske šole razkosati na več okrajev, kjer bi se utapljale v tematični italijanski šol, kjer bi se govorilo le v italijanskem jeziku itd. V takem stavu bi seveda slovenska šola zginjala, kot zginja slovenski delavec v tovarni, kjer mu sindikati ne nudijo prav nič v narodnostnem oziru.

Italijanski komunisti že vso povojno dobo delajo, odkrito ali prikrito, za asimilacijo Slovencev v Italijo, obnašajo se torej kot kolonialisti, saj ne pustijo slovenskemu človeku možnosti, da bi se povsem razvil. Ni zgolj naključje, da ni med vidnejšimi sindikalisti pravzaprav nikjer nobene Slovenca razen kakšne majhne izjeme. Kaj se tega slovenski komunisti ne zavedajo? Skoraj ne morem tega verjeti!

Kaj jim ni tudi v prepričljiv dokaz dejstvo, da nimajo v »komunističnih« Miljah slovenski otroci še zdaj slovenskega vrtca? Seveda, besede jim ne zmanjka, ko gre za napade na DC in druge stranke, ki so na oblasti, toda če bodo prišli jutri komunisti na oblast, se bo Slovencev v Italiji še slabše godilo kot se zdaj dogaja pod oblastjo DC. Prav Milje, kjer so komunisti na oblasti že trideset let, zglede učijo v tem oziru! Kot v Miljah, tako bi se obnašali povsod na Tržaškem in Goriškem. O tem sem globoko prepričan.

Zaskrbljen slovenski oče

Notranjost samostanske cerkve Nova Stifta pri Brixnu

Srečanje Slovenske skupnosti v Jamljah

V soboto 13. decembra se je v Jamljah sestalo deželno tajništvo Slovenske skupnosti in obravnavalo več važnejših vprašanj. Najprej je pozitivno ocenilo obisk SSK na Koroškem, kjer je bila 29. in 30. novembra v gosteh Narodnega sveta koroških Slovencev.

Obisk, katerega glavna tema je bila problem preštevanja koroških Slovencev in samostojnega slovenskega šolskega okraja v naši deželi, je imel širok odmev tako v slovenskem kot tudi v italijanskem tisku.

SSK bo glede tega vprašanja sprožila vrsto akcij, ki naj v tem težkem trenutku dokažejo vsej javnosti boje, ki jih bi jejo koroški Slovenci za svoj obstoj. V tem smislu je številjanski občinski svet že izglasoval resolucijo, ki obsoja preštevanje manjšine na Koroškem.

V nadaljevanju se je deželno tajništvo SSK razpravljalo o obisku, ki ga je predsednik deželnega odbora Comelli pravkar opravil v Sloveniji, kjer je bil gost Izvršnega sveta Slovenije. Slovenska skupnost sicer jemlje na znanje izjave predsednika Comellija, da bo dežela »v okviru lastnih pristojnosti in s pomočjo zakonodajnih instrumentov konkretno uredila ti sta področja, ki so pomembna za ohranitev in okrepitev jezikovnega, narodnega in kulturnega bogastva narodnih manjšin«.

Toda takšne in podobne izjave smo že večkrat in ob raznih priložnostih slišali. SSK ponovno ugotavlja, da ima dežela Furlanija-Juljska krajina možnosti in pristojnosti, da stvarno in učinkovito rešuje probleme slovenske narodne manjšine v deželi. Deželnemu odboru ne manjka predlogov v tem oziru, saj mu je SSK že na prvi seji novega deželnega sveta predložila zakonski osnutek za globalnost v pravični zaščiti slovenske narodne skupnosti.

Čas bi torej že bil, da se od abstraktnega formaliziranja raznih besed in načel takoj preide na konkretno reševanje slovenskih problemov v smislu globalne zaščite celotne slovenske narodne skupnosti v deželi. Deželnemu odboru ne manjka predlogov v tem oziru, saj mu je SSK že na prvi seji novega deželnega sveta predložila zakonski osnutek za globalnost v pravični zaščiti slovenske narodne skupnosti.

S tem v zvezi je deželno tajništvo SSK poverilo nalogo deželnemu tajniku, da pri predsedniku Comelliju posreduje za sestanek SSK v zvezi s konkretnim izvajanjem nedavnega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo.

Svoje globoke pomisleke in utemeljeno skrb pa je deželno tajništvo SSK tudi izrazilo glede bodoče industrijske cone na Krasu, saj bodo naši lastniki in kmetje zopet prisiljeni žrtvovati ogromno svojega zemeljskega bogastva. Na ta problem je deželna SSK opozorila tudi predsednika EGS Ortolija, ko se je mudil v naših krajih.

Če bo industrijska cona na Krasu realizirana, bomo kot slovenska narodna skupnost ne samo ob gospodarsko izgubo, saj vemo, da nam nihče še ni plačal zemlje v njeni realni vrednosti, ampak bomo kot manjšina ob nepopravljivo škodo, ki jo bomo utrpeli z izgubo ogromnega dela svoje zemlje, za katero smo v svoji zgodovini doprinesli nemalo žrtev.

Na kraju zasedanja je deželno tajništvo SSK obravnavalo še vprašanja slovenske šole in je s tem v zvezi z zadovoljstvom ugotovilo, kako so se pravzaprav vsi Slovenci razen nekaterih majhnih izjem spontano odločili za zahtevo po samostojnem slovenskem šolskem okraju. Vse slovenske organizacije in društva so se izrekla v tem smislu, prav tako nekateri občinski sveti, združenja staršev itd. Ugotovljeno je tudi bilo odločno in jasno stališče SSK, ki se je na vseh forumih takoj zavzela za slovenski šolski okraj.

Deželno tajništvo je nato izreklo še svojo solidarnost dijakom, ki so pred tednom dni zasedli slovensko strokovno šolo v Trstu, ker je ta v nevarnem položaju in nikakor ne more jamčiti rednega pouka na kvalificirani ravni. V tem vprašanju je deželno tajništvo sklenilo intervenirati na pristojnih mestih, med drugim tudi z interpelacijo na odbor dežele Furlanije-Juljske krajine.

Prav tako se bo Slovenska skupnost odločno zavzela za takojšnjo rešitev vprašanja prevoza dijakov in delavcev na Goriškem.

Občinska seja v Sovodnjah

Bila je 10. decembra. Poleg točk, ki so bile na dnevnem redu, je župan Jožef Češut spregovoril tudi o nedavnem italijansko-jugoslovanskem sporazumu v Oslimu, ki ga je označil kot zgodovinsko pomemben dogodek, češ da se odpira sedaj Slovencem v Italiji možnost, da si priborijo globalno zaščito, za kar se trudijo že 30 let.

Svetovalec Slovenske skupnosti Remo Devetak je bil v tem oziru manj optimist. Dejal je, da gledamo demokratični Slovenec na omenjeni sporazum z mešanimi čustvi. Sporazum ne vsebuje nobenega paketa za zaščito manjšinskih pravic kot je npr. paket, ki ga je Italija dala južnim Tirolcem. Niso v njem podana jamstva za gospodarski, socialni in kulturni razvoj zamejskih Slovencev. Ker Londonski sporazum ne velja več, so tržaški Slovenci na slabšem kot poprej. Ko bi bil ta sporazum zagotovljen vsaj iste pravice, ki jih imajo Italijani v Jugoslaviji! Pa jih ni! Le kje je bilo v coni A pod Italijo izvedeno isto kot v coni B? Kje je tu recipročnost?

Nočemo s tem reči, da Jugoslavija ravna napačno, če priznava pravice tamkajšnji italijanski manjšini; poudarjamo le, da Italija ni dala slovenski manjšini tega, kar bi morala dati na podlagi obstoječih dogovorov in same italijanske ustave, da ne govorimo o deželnem statutu Furlanije-Juljske krajine, ki je poseben prav zaradi prisotnosti slovenske manjšine.

Kaj pomeni za nas zamejske Slovence sporazum v Oslimu? Le meglena pričakovanja, ko bi bil moral jasno zajamčiti pravice slovenske manjšine v Italiji. Utemeljena je bojazen, da je korak nazaj in ne naprej.

Dežela popolnoma prezira v zvezi s šolskimi okraji prisotnost Slovencev na tem važnem področju; še vedno ne moremo svobodno poimenovati ulic slovenskih naselij po slovenskih pesnikih in pisateljih; pravijo, da je naša meja najbolj odprta in da bo po sporazumu še bolj, pa je treba imeti prepustnice ali potni list, ko se drugod gre čez mejo z osebno izkaznico; razlašanje zaradi infrastrukture ob meji je zaradi pretekle zakonodaje krivično, saj so cene daleč proč od tržnih. Kdo bo poskrbel za našega kmeta potem ko bo ta oropan poslednjega kosa zemlje?

Bivšim italijanskim državljanom slovenskega porekla se preprečuje, da na podlagi državnega zakona, ki predpisuje, da vsak bivši italijanski državljan pridobi avtomatično po dveh letih bivanja v Italiji italijansko državljanstvo, to dosežejo. Pri tem se sklicujejo na asimilacijo. Pisma govorniki »non assimilato all'ambiente nazionale«.

In cerkveno področje? Izgleda, da bodo Slovence oropali za eno škofijo. Možnost škofije v Novi Gorici je bila takoj demantirana, ker nekaterim krogom ne gre v račun, da bi bila v bližini Gorice slovenska škofija, ki bi izvajala prevelik kulturni vpliv na Slovence v zamejstvu. Zakaj se ob pogodbah v Oslimu ni smatralo potrebno poglobiti ta problem?

Tako bi z naštevanjem lahko šli v nedogled. Zaključek je preprost: Ni razloga, da nekritično povzdigujejo ta sporazum.

Po tej trezni in po našem mnenju upravičeni izjavi svetovaleca Rema Devetaka je prišla na dnevni red zadeva samostojnega slovenskega šolskega okraja. Občinski svet je soglasno odobril podobno resolucijo, kot so jo bili sprejeli že drugi občinski sveti in razne organizacije. Na predlog podžupana Venčeslava Devetaka je sodenjski občinski svet v resoluciji izrazil obžalovanje, da je deželno odbornišvo za šolstvo postavilo tako kratek rok (do 15. decembra), da zainteresirani povedo svoje mnenje. Rok naj bi se podaljšal.

Pri poročilu župana je župan odgovoril na vprašanja, ki jih je svetovalec Slovenske skupnosti zastavil na zadnji seji. Njegovi odgovori svetovalcev manjšine niso povsem zadovoljili.

V zvezi z regulacijskim načrtom je župan prebral vlogo, ki so jo na občinsko upravo vložili nekateri lastniki, ki imajo zemljo v zgornjih Sovodnjah. V vlogi je rečeno, naj bi občina premaknila cesto. Župan je pojasnil, da to ni mogoče, ker zakon to prepoveduje. Pri tej točki je svetovalec manjšine predlagal, naj se vedno v zadevah, ki so tako važne kot je npr. regulacijski načrt, skliče zainteresirane na razgovor in posvet. Župan je nadalje poročal, da je vojaška uprava razbremenila del zemljišča, ki se nahaja pri Cottihi na Vrhu.

Občinski svet je odobril prispevek 300 tisoč lir športnemu društvu Sovodnje ter letno nagrado cerkvenikom in organistom. Ni je pa odobril oskrbniku ure na zvoniku v Sovodnjah, češ da mu po sindikalnih predpisih ne pripada.

Zgodovinska lipa

Arabci spoštujejo palmo, Grki oljko, Nemci hrast, Indijci smokev, Italijani so si izbrali cipreso ali pinijo, med Slovenci pa je že od najstarejših časov narodno drevo lipa.

Sledove spoštovanja lipe srečamo tudi pri drugih narodih slovanske jezikovne skupine, posebno v narodnih pesmih — zanimivo pa, da najmanj v hrvaških in srbskih — toda menda pri nobenem ljudstvu ni narodno drevo imelo takega simboličnega pomena kot pri Slovencih. Pod lipo so zborovali starešine, župani, v Slovenski Benečiji vse obdobje njih državno-pravne samouprave pod Beneško republiko. »Rej pod lipo« se je skoraj do danes ohranil med Slovenci na Koroškem.

Toda motil bi se, kdor bi mislil, da je bila lipa samo simbol kmečkih srenj. Učeni kranjski zgodovinar iz preteklega stoletja pl. Radics je zapisal naslednje:

Lipa je bila na Kranjskem po gradovih, v mestih in vaseh, pri plemstvu, meščanih in kmetih v enakem ugledu. To nazorno kažejo tudi risbe gradov po Valvasorjevih knjigah.

Vprašanje je, kdo se bo lotil raziskave in pojasnila tega prastarega slovenskega narodnega simbola?

Na koncu Male Cecilijanke 8. decembra v Katoliškem domu je zaorila iz grl združenih otroških zborov skupna pesem »Je angel Gospodov oznanil Mariji« (Foto Viktor Cej)

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA

vabi na

božičnico

ki bo v nedeljo 28. decembra ob 15. uri v goriški stolnici. Z božičnimi melodijami bodo nastopili združeni mladinski, mešani in moški zbori. Sledijo pete litanije M. B. in blagoslov.

Zlata poroka v Podgori

Pred kratkim sta obhajala v Podgori pri Gorici zlato poroko Marij Bregant in Rozalija Klaučič. Kot vsak drugi važen dogodek v svojem življenju sta postavila ta jubilej v okvir vere, da je prišel do posebno lepega, zlatega izraza.

Vsi smo bili prijetno presenečeni ter se iz srca nasmejali, ko sta pridnjala s cingljajočimi zvončki dva vprežena konjčka pred cerkev. Na vozu kočijaž v uniformi, s cilindrom in frakom. Za njim ženin in nevesta z zlatim pušljcem. Kar zaživeli smo trenutke nekdanih časov. Zlatoporočnica pa res znata!

Njuna odlika je bila in je še vedno narodna in verska zavest. Gospa Rozalija

nam je povedala, da je bilo v teh petdesetih letih včasih zelo hudo, zlasti med vojno. A z nadnaravno vero se je dalo vse prenesti in premagati.

Slavljenca sta bila vedno v katoliških in narodnih organizacijah. Zato sta ostala zvesta Bogu in domovini. Stalno sta naročena na »Katoliški glas«. Njuni vnukinji, Lojzka in Lučka, dobro vzgojeni, pričata, kakšen duh veje v Bregantovi družini.

Na dan zlate poroke so tvorili slavljenčema najlepši venec njuni otroci, vnuki in ostali sorodniki. Z njimi smo dvignili tudi mi polne čaše pristne kapljice in napili: Da bi še dolgo časa gledala zlato zarjo večerno in nekoč uživala slavo neizmerno!

Zlatoporočnica Marij Bregant in Rozalija Klaučič sta na originalen način prišla k slovesnosti zlate poroke v podgorski cerkvi. Pričujoča slika to v polni meri potrjuje

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE V GORICI

želi včlanjenim društvom, pevskim zborom in organizacijam kakor tudi vsem, ki njeno delo spremljajo in podpirajo

DUHOVNO BOGATE PRAZNIKE GOSPODOVEGA ROJSTVA IN BOŽJI BLAGOSLOV V NOvem LETU

Delo za moralno oplemenitenje in kulturno obogatitev našega rodu v zamejstvu naj bi spremljale programske besede: mati, domovina, Bog!

Novice s Krminskega

Zadnji tedni so prinesli našim rojakom iz Krmina in s Plešivega nekaj lepih uspehov in s tem seveda veliko zaslužnega zadoščenja. Začelo se je s Cecilijanko v Gorici, kjer se je na novo organizirani krminski moški zbor pod vodstvom odličnega mojstra Zdravka Klanjščka dostojno uvrstil med uspešne moške zборе na Goriškem.

Nekaj dni potem, 28. novembra, je bila v prostorih gostilne »Pri Lovcu« na Plešivem slavnostna večerja, katere se je udeležilo čez sto gostov, povečini domačinov; prišlo pa je tudi nekaj predstavnikov iz bližnjih vasi, iz Gorice, iz Trsta in iz Vidma. Večerjo je organiziral Kroček Briške mladine iz Plešivega.

Jožko Sirk, predsednik Kročka, je v klenih besedah obrazložil namene in cilje tega srečanja. Potrebna je namreč vse večja povezava med krminskimi Slovenci, povezava, ki pa ne sme škodovati lepim odnosom, ki že od nekdaj vladajo med Slovenci in Furlani na tem področju. K vselemu razpoloženju med večerjo sta med drugimi pripomogla že imenovani moški zbor iz Krmina in mladinski ansambel Veselih Steverjancev.

V petek 5. decembra se je — morda prvič v zgodovini — sveti Miklavž spomnil tudi slovenskih otrok iz Krmina in Plešivega. Na pobudo učiteljice Anke Černic se je v poslopju plešivske šole zbralo čez 30 otrok z mnogimi starši. Polni vznemirjenja so čakali, odkod in kdaj se prikaže sv. Miklavž. Prišel je, menda po poti iz Steverjana, v družbi seveda angelčkov pa tudi hudička. Bilo je veliko smeha in tudi nekaj solzic, bodisi otroških — od strahu, bodisi odraslih — od ginjenosti.

Velik dan krminskih Slovencev pa je bil v nedeljo 7. decembra. Ze imenovani Kulturni krožek briške mladine je orga-

niziral že tretji »Slovenski večer« v mestnem krminskem gledališču. Velika dvorana se je do zadnjega kotička napolnila z občinstvom. Opazili smo tudi znatno število Furlanov in Italijanov. V imenu prirediteljev je prisotne pozdravil Jožko Sirk, v imenu krminske občine pa občinski svetovalec Karlo Mavrič. Navzoč je bil med raznimi gosti tudi jugoslovanski generalni konzul iz Trsta in deželni poslanec SSK dr. Drago Stoka.

Pestri spored je v polni meri zadovoljil občinstvo. Nastopili so domači moški zbor, ki ga sestavljajo pevci iz Krmina in Plešivega, mešani zbor iz Standreža, moški zbor »Minko Filej« iz Gorice, oktet »Amis dal Friul« in moški zbor »Igo Gruden« iz Nabrežine. Posebno pozornost je zbudil nastop folklorne skupine iz Sovodnje. Stalno slovensko gledališče iz Trsta je podalo Stokovo enodejanko »Ne kliči vraga«. Med odmorom in na koncu, ko se je mladina veselo zavrtela, pa je igral ansambel »Tamsa« z Opčin s pevko Nadjo Fabris. Ansambel je pokazal veliko mero izkušenosti in prilagodljivosti prostoru in občinstvu.

8. decembra je bila Mala Cecilijanka v Katoliškem domu v Gorici. Tudi tu so se prvič pojavili naši malčki s Plešivega ter želi splošno priznanje.

Velik pomen je imela za plešivsko-krminsko skupnost tudi razširjena seja slovenskih vernikov pri Subidi. Sestali so se v sredo 10. decembra v gostilni »Pri Lovcu« ter obravnavali nekatera vprašanja v zvezi z verskim življenjem skupnosti. Izvelili so tudi nov cerkveni odbor, ki ga sestavljajo: Alojz Buzzinel, Pepi Keber, Ferdo Polencič, Ivan Princič, Ciril Sirk in Hema Sirk. Sestanek se je zaključil z zakusko in, seveda, prav po slovensko, z veselimi petjem. - mr

Pastirček št. 3

Decembrsko številko »Pastirčka« prepleta misel na zimo, sv. Miklavža in božično skrivnost. O vsem tem govorijo pesnice kot »Hitite snežinke« (Zora Saksida), »Burja in Kras« (ista), »Sv. Miklavž in matematika« (ista) in pesmi D. K. »Sveti večer« ter »Spot prihaja«. Zorke Harej pa je uglasbil pesem Ljubke Sorli »Božična uspravanka«. Pesem »Našega poganskega mesta jesen« je še prispeval misijonar Vladimir Kos.

O Miklavžu, ki prihaja, piše Ana Marija Frandolič. Dva druga spisa sta o jaslicah (Prazne jaslice in Jaslice brez Jezuščka - igrice v enem dejanju). Nadaljujeta se zgodbi v nadaljevanjih »Junak našega časa« in »Mladost med gorami«. Iz prirode sta vzeta sestavka o lisici in o mahu (Videk, pazi!).

Tomaž govori o opazovanju narave pozimi, štiripersna deteljica opiše letošnje tabore slovenskih tržaških skavtinj, Branko pa prikaže hojo po ravnem, vzpon in smučanje. Pisem mladih dopisnikov je to pot že kar precej, zlasti so značilna iz Rupe-Peči. Vidi se, da je tam nova učiteljica, ki zna otroke navdušiti za pisanje. - jk

.....

KONCERT BOŽIČNIH PESMI

s sodelovanjem cerkvenih pevskih zborov iz Nabrežine, Zgonika, Proseka in Kontovela. Koncert bo 26. decembra, na praznik sv. Štefana, v župni cerkvi v Sv. Križu ob 15.30.

.....

■ V okviru odseka za ameriške študije jugovzhodne Evrope so predavali na zboru v Atlanti prof. Bogdan Novak z univerze Toledo o položaju Slovencev v Italiji. V jezikovnem odseku prof. Lenček o razvoju slovenskega knjižnega jezika. Profesor Edi Gobec z univerze Kent pa o prispevkih Slovencev k razvoju ameriške omike.

Božični koncert v Podlonjerju

Ob prvi obletnici naše skromne cerkve bomo imeli v Podlonjerju koncert božičnih pesmi. To bo v nedeljo 28. decembra, na praznik Sv. Družine ob štirih popoldne. Nastopi cerkveni zbor iz Skednja pod vodstvom Dušana Jakomina. Vabimo sosedo in prijatelje na božični obisk v Podlonjer. V naš kraj vozi avtobus štev. 35 - F. S.

★ **SVET DEZELNE SLOVENSKE SKUPNOSTI** želi svojim somišljenikom, volivcem, podpornikom in vsem rojakom dežele Furlanija-Juljska krajina vesel božič in na uspehih polno novo leto 1976.

★ **DUHOVSKA ZVEZA V TRSTU** pozdravlja o božičnih praznikih vse sbrate in vse rojake — naročnike in prijatelje katoliškega tiska.

★ **SLOVENSKA PROSVETA V TRSTU** pozdravlja o božičnih praznikih vse svoje člane, prijatelje in sodelavce ter jim želi blagoslovljen božič in uspešno novo leto 1976.

★ **ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV NA TRŽASKEM** vošči vsem dirigentom, pevcem in pevkam ter njih družinam vesel božič in srečno novo leto 1976.

★ **SOLSKJE SESTRE, PROVINCIALNI DOM V TRSTU**, ul. delle Doce, 34 želi vsem, ki v njem živijo ali ga obiskujejo, blagoslovljene praznike in srečno novo leto.

★ **MARIJINA DRUŽBA MARIJE MILOSTLJIVE** v ulici Risorta 3, Trst vošči svojemu voditelju, članicam in vsem, ki so jo spremljali z molitvijo in darovi, milosti polne praznike ter z Bogom začeto novo leto.

★ **SLOVENSKA VINCENCIJEVA KONFERENCA V TRSTU** želi vsem članicam, dobrotnikom in podpirancem srečne božične praznike.

★ **SLOVENSKE SKAVTINJE IZ TRSTA IN OKOLICE** pozdravljajo vse, ki z razumevanjem in simpatijo spremljajo njih delovanje ter jim želijo krščansko doživeti božične praznike ter blagoslovljeno novo leto.

★ **VOĐSTVO SLOVENSKE TRŽASKIH SKAVTOV** vošči vsem rojakom vesel in blagoslovljen božič ter srečno novo leto 1976.

★ **SVETOIVANSKI MARIJIN DOM V TRSTU** vošči vsem, ki ga obiskujejo in gnotno podpirajo, blagoslovljene praznike in uspešno novo leto.

★ **BARAGOV DOM V RIMANJH** želi vsem, ki ga obiskujejo, podpirajo ali v njem sodelujejo, blagoslovljen božič in uspešno novo leto.

★ **MARIJIN DOM V ROJANU** vošči svojim dobrotnikom in prijateljem ter vsej župnijski skupnosti v Kristusovem miru preživete praznike in srečno novo leto 1976.

★ **»MLADIKA«** želi vsem rojakom srečne božične praznike ter zdravo leto 1976.

★ **UKMARJEV DOM V SKEDNJU** želi vsem svojim obiskovalcem, podpornikom in somišljenikom krščansko doživeti praznike v smislu smernic pok. dr. Ukmarja in božji blagoslov v letu 1976.

★ **SLOVENSKO KARITATIVNO DRUŠTVO (SLOKAD)** se ob prazniku Kristusovega rojstva spominja vseh svojih dobrotnikov in zlasti tistih dobrih oseb, ki se žrtvujejo v poletnih mesecih za blagor naše mladine.

★ **SLOVENSKA GLASBENA SOLA** v Bazovici, Rojanu, Boljuncu, Borštu, Ricmanjih, Sv. Križu in na Opčinah želi vsem gojencem, njih učiteljem in staršem vesel božič in uspešno novo leto.

★ **ŽUPNIJA SV. MARIJE MAGDALENE V BAZOVICI** se zahvaljuje številnim dobrotnikom in vsem vernikom želi blagoslovljene praznike ter zadovoljstva polno novo leto.

★ **MLADINSKI KROŽEK IZ ZGONIKA** želi svojim članom, simpatizerjem in vsem, ki sestavljajo farno občestvo globoko doživeti praznike in srečno novo leto 1976.

★ **SALEZIJSKA SKUPNOST IZ MARIJANIŠKA NA OPCINAH** vošči vsem dobrotnikom in prijateljem blagoslovljen božič in srečno novo leto.

★ **VOĐSTVO KREKOVEGA DOMA V BORŠTU** izreka mladini, ki zahaja v dom in njenim staršem iskrena voščila za praznike Gospodovega rojstva in novo leto v zdravju ter božjem varstvu.

★ **OB PRVI OBLETNICI SLUŽBE BOŽJE V PODLONJERJU** želimo vernim rojakom blagoslovljen božič in mirno novo leto.

★ **SLOMSKOV DOM V BAZOVICI** vošči vesel božič in srečno novo leto vsem prijateljem in številnim dobrotnikom, ki dobrohotno spremljajo njegovo delovanje in ga podpirajo.

★ **FINZGARJEV DOM NA OPCINAH IN ANSAMBLA TAIMS TER GALEBI** pozdravljajo vse rojake na Tržaškem in Gorškem z željo, naj jih ob božičnih praznikih in v novem letu spremlja sreča, zdravje in uspeh.

★ **SLOMSKOVIM ČASTIVCEM**, dobrotnikom in sodelavcem postopkov, (razen Slomskovega še Baragov, Vošnjakov in Gnidovčev) za prištetje k blaženim in svetnikom doma, v zdomstvu in zamejstvu, posebno stiskanim ali težko bolnim blagoslovljen božič ter zdravo novo leto 1976. - Msgr. dr. Frančišek Šegula, postulator v Rimu.

★ **VOĐSTVO SLOVENSKE DUHOVNIJE V GORICI** želi vsem slovenskim družinam in posameznim vernikom v mestu Gorica čim bolj doživeti praznike Gospodovega rojstva in blagoslova polno novo leto 1976. Naj bi prihod božjega Sina na svet povezal vse naše ljudi po svojih dušnih pastirjih v eno samo družino božjih otrok.

★ **APOSTOLSTVO SV. CIRILA IN METODA (ACM) V GORICI IN TRSTU** vošči vsem članom in udeležencem skupnih ekumenskih romanj blagoslovljene praznike ter v trdni povezavi s Cerkvijo in z božjim ljudstvom preživeto novo leto 1976.

★ **ODBOR »KATOLISKEGA DOMA« V GORICI** vošči blagoslovljene božične praznike in uspešno ter zdravo polno novo leto vsem svojim dobrotnikom, sodelavcem in prijateljem tu in po svetu. Obenem se jim zahvaljuje za dosedanje pomoč ter se jim priporoča še vnaprej.

★ **ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA** želi vsem pevovodjem, pevkam in pevcem, njih družinam članom, dušnim pastirjem in vsem rojakom, ki v bogoslužju s temi zbori sodelujejo ter jih na kateri koli način podpirajo duhovno globoko doživeti praznike Gospodovega rojstva in na božjem varstvu bogato leto 1976.

★ **ZAVOD SV. DRUŽINE V GORICI** želi svojim gojencem in gojenkam, njih staršem in vsem dobrotnikom milosti polne praznike ter v Bogu začeto in z njegovo pomočjo srečno preživeto novo leto 1976. Obenem izreka prirčno zahvalo vsem, ki še vedno velikodušno prispevajo za njegove velike potrebe. Naj bi ta pomoč tudi v novem letu ne izostala, dobri Bog pa naj bo vsem velikodušen plačnik!

★ **SLOVENSKO ALOJZIJEVIŠČE V GORICI** vošči vsem dobrotnikom, sedanjim in bivšim gojencem in njihovim staršem blagoslovljene praznike in srečno novo leto.

★ **MARIJINA DRUŽBA V GORICI** pozdravlja vse članice ter vošči njim in njihovim družinam mir in božji blagoslov v novem letu.

★ **GORISKA MOHORJEVA DRUŽBA** vošči vsem svojim članom in bralcem, tu in po svetu, blagoslovljen božič in srečno polno novo leto.

★ **III. RED SV. FRANCISKA V GORICI** vošči vsem udom blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto.

★ **SKPD »M. FILEJ« - GORICA** želi vsem prijateljskim društvom na Gorškem, Tržaškem in Koroškem blagoslovljen božič in uspeha polno novo leto.

★ **MLADINSKI ZBOR »KEKEC« IZ GORICE** vošči vesele božične praznike in uspeha polno novo leto 1976 vsem drugim mladinskim zborom.

★ **SLOVENSKI GORISKI SKAVTI** želijo vsem slovenskim skavtom v zamejstvu in po svetu vesel božič in napredka polno leto 1976.

★ **SLOVENSKO AKADEMSKO DRUŠTVO (SKAD) V GORICI** želi vesele božične praznike in srečno novo leto članom in vsem zamejskim Slovincem.

★ **MOŠKI PEVSKI ZBOR »M. FILEJ« IN MEŠANI PEVSKI ZBOR »L. BRATUŽ« IZ GORICE** voščita vsem prijateljskim zborom na Gorškem, Tržaškem in Koroškem vesel božič in uspehov polno novo leto.

★ **SKPD »F. B. SEDEJ« IZ STEVERJANA** vošči vsem članom, prijateljem in znanec doma in po svetu vesele božične praznike in srečno novo leto.

★ **CERKVENI PEVSKI ZBOR IN PROSVETNO DRUŠTVO V PODGORI** pozdravljata svoje rojake ob praznikih Gospodovega rojstva in jim želita uspešno novo leto.

★ **PROSVETNO DRUŠTVO »STANDREŽ«** vošči svojim članom, somišljenikom in obiskovalcem predstav v župnijskem kulturnem domu polnost božične radosti in božje varstvo v novem letu.

★ **KATOLISKO KULTURNO DRUŠTVO »HRAST« IZ DOBERDOBA** želi ob praznikih Gospodovega rojstva vsem članom in prijateljem krščansko preživeti praznike in božje varstvo v letu 1976.

TRGOVINA Z JESTVINAMI
IN MESANIM BLAGOM

Oskar Kovic

PEČ, 20

Tel. 88016

GOSTILNA

»Pri Mirotu«

SOVODNJE OB SOCI

Tel. 88017

ELIA ČUK

Kolesa, motorna kolesa, radijski sprejemniki, šivalni stroji, pritiskline

GORICA

Trg Cavour, 9

Tel. 83536

GOSTILNA

Devetak

VRH SV. MIHAELA, 48

Tel. 88005

TRGOVINA IN GOSTILNA

Tomšič

(pri Ušerju)

SOVODNJE OB SOCI

Tel. 88020

PEKARNA - SLAŠČICARNA

VIA TORI

Vse, kar potrebujete za vsakdanjo oskrbo in vse, kar si želite ob raznih pogostitvah ter svečanostih družinskega in društvenega značaja lahko dobite v največji izbiri v naših goriških prodajalnah

GORICA

Tel. 2645

GOSTILNA

Podversič

ul. B. Pavia, 61 - GORICA

vošči vsem sorodnikom, znanec in gostom blagoslovljene praznike in uspešno novo leto

TVRDKA

ANTON KOREN

OBDELAVA STEKLA

Podružnica:
Corso Italia, 42
GORICA

Glavna trgovina:
Ul. Carducci, 6
Tel. 2234

URARNA IN ZLATARNA

ŠULIGOJ

Ul. Carducci, 45 - Tel. 5657

GORICA

TRGOVINA ČEVLJEV

ALPINA

GORICA - Corso Verdi, 78 - Tel. 2517

★ **SPORTNO ZDRUŽENJE OLYMPIA** želi vsem članom, prijateljem in dobrotnikom blagoslovljene praznike in uspehov polno novo leto.

★ **ANSAMBEL »LOJZETA HLEDETA« IZ STEVERJANA** vošči vsem poslušalcem domače narodne glasbe vesel božič in srečno polno novo leto.

ZAHVALA

Globoko ganjeni nad izrazi sočutja ob smrti naše ljube mame

Frančiške Hlede vd. Terčič

se iskreno zahvaljujemo vsem, zlasti še msgr. Francu Močniku in somaševalcem za pogrebno mašo, ostalim duhovnikom, pevovodju Z. Klanjščeku in pevcem, zdravniku dr. Kleindienstu, bolničarkam, darovalcem cvetja in v dobre namene ter vsem, ki so našo nepozabno mamo spremlili na njeni zadnji poti.

Steverjan - Kalifornija - Avstralija, 15. decembra 1975

Zalujoče hčere in sinova z družinami

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše ljubljene mame

Štefanije Marinič por. Mikulus

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali. Posebna zahvala župniku g. Staniku Premrlu za pogrebne obrede, msgr. Rutarju za tolažilne besede in molitve, darovalcem cvetja in vsem, ki so spremljali našo drago mamo na njeni zadnji poti.

Oslavje - Gorica - Ločnik, 15. decembra 1975

Zalujoče hčere in sinovi z družinami

Za božične praznike in novo leto izrekajo svoje čestitke:

Vsem svojim gostom, prijateljem in znancem želimo
vesele božične praznike ter
srečno in uspešno novo leto 1976

H O T E L

B L E D

ROMA - RIM, via S. Croce in Gerusalemme, 40

Lastnik: V. Levstik

TVRDKA

TERPIN

IMPORT - EXPORT
KMETIJSKI STROJI

Ul. Duca d'Aosta, 42

Tel. 87-218
30-802
30-168

Skladišče:
Ul. III. Armata

SUPERMARKET OBUTVE

Košič Benedikt

Največja izbira čevljev za vse prilike in čase

GORICA

Tel. 5162

Ul. Rastello, 5-7

TVRDKA

Florijan Vetrih

GORICA, ul. Lantieri, 5 - Tel. 2527

MOŠA, ul. Isonzo, 9/b

Tel. 80160

TVRDKA

Prinčič Ivan

K R M I N (Cormons) - Tel. 6121

TOVARNA POHIŠTVA IN TRGOVINA Z LESOM

Kmečka banka

GORICA - ul. Morelli, 14 - Tel. 2206

vam nudi ugodne pogoje za trgovske posle in bančne usluge
(tekoči računi, vezane in proste hranilne vloge, posojila,
vnovčenje in diskontiranje trgovskih menic, posli z inozem-
stvom, nakup tuje valute, plačevanje davkov in tako dalje)

Supermarket BERTOLINI & C.

MOSSA

Ul. Isonzo, 19

Tel. 80394

VELIKA IZBIRA MESA, MESNIH IZDELKOV, PERUTNINE,
TER DIVJACINE IN RIB NA DROBNO IN NA DEBELO

Cene ugodne - Odprto vsak dan razen ob ponedeljkih od
8.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure

Obiščite nas! Odhajali boste zadovoljni!

DROGERIJA

VIDA

GORICA - ul. Seminario, 10 - Tel. 2887

URARNA IN ZLATARNA

Vizintin Ani in Marjan

GORICA - ul. Monache, 9

Korsič

Podjetje, ki je
od obrtniških izkušenj
prešlo v trgovinsko
dejavnost

NOVA PRODAJALNA POHIŠTVA VAM NUDI

- serijsko pohištvo
- pohištvo po meri
- preureditve

OBISČITE NAS!

POSEBNI POPUSTI!

TRST

Ul. S. Cilino, 38 (pri cerkvi sv. Ivana)

Tel. 54390

Koren Stanislav

TRGOVINA Z ELEKTRICNIM
IN SANITARNIM MATERIALOM

GORICA

Ul. Mattioli, 11

Tel. 83271

Klobučarna LEBAN

Velika izbira
moških in otroških klobukov
znamke »Barbisio« in »Panizza«
ter čepic in dežnikov

Ul. Rastello, 54

GORICA

Tel. 83907

» AGRARIA «
PRI DARKOTU

Bogata izbira vsakovrstnih
potrebščin za kmetijstvo

Ul. Carducci, 45

GORICA

Tel. 81900

GOSTILNA

„RUBIJSKI GRAD“

(pri Brunotu)

SOVODNJE OB SOCI

Tel. 88034

TRGOVINA JESTVIN

Pri Dušanu

SOVODNJE OB SOCI, 48
Tel. 88060

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca:
trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k
temu dodati 12 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

S. P. A.

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

GLAVNICA LIR 600.000.000 — VPLAČANIH LIR 300.000.000

UPRAVLJANA SREDSTVA PREKO 7 MILIJARD LIR

želi ob praznikih miru, ljubezni in dobrote vsem rojakom tu, v do-
movini in zamejstvu obilje notranjega zadovoljstva, v novem letu pa
zdravje, uspehe pri delu in splošno zadovoljstvo!

RAZVOJ PORASTA VLOG:

1965	846.717.397
1970	1.814.501.201
1975 (15. oktobra)	6.331.126.537

NUDIMO VAM:

Vse bančne operacije in usluge
Kredite in hipotekarna posojila
Menjalnico
Poslovanje s tujino

Tržaška kreditna banka je tvoj zavod, poslužuj se ga!

TRST

Telegr.: Bankred

Ul. Fabio Filzi, 10

Tel. 61 - 446 - Telex: 46264